

Jánkmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola
Kossuth u. 7.
Telefon/fax: 44/566-044
e-mail: iskolajankmajtis@freemail.hu

Jánkmajtisi Móricz Zsigmond Általános
ISKOLA

NEVELÉSI, PEDAGÓGIAI,
SZAKMAI PROGRAM

2017-2021

Tartalom

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	3
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	3
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	4
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	7
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	15
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	16
1.7. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai.....	18
1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	26
1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	26
1.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	29
1.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	34
1.12. A felvételi eljárás különös szabályai	34
2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE	35
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	35
2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám	36
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	38
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása .	39
2.5. Mindennapos testnevelés.....	40
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	41
2.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái ..	41
2.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	45
2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	45
2.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	53
2.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	57
2.12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	65

1. Az iskola nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Jánmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola az érvényben lévő köznevelési törvény alapján működő nyolc évfolyamos alapfokú oktatási intézmény.

Diákjainkat felkészítjük középiskolai tanulmányokra.

1. Képzési szakaszok

1-2. évfolyam: Bevezető szakasz

3-4. évfolyam: Kezdő szakasz

5-6. évfolyam: Alapozó szakasz

7-8. évfolyam: Fejlesztő szakasz

Bevezető és kezdő szakasz:

A kezdeti évek döntő fontosságúak. Ebben a korban alakulnak ki az iskolához, tanuláshoz való viszonyok. Ezért kiemelten foglalkozunk a kisiskolások nevelésével, oktatásával. Megtanítjuk őket írni, olvasni, számolni. Képesé tesszük őket gondolataik értelmes közlésére. Törekszünk arra, hogy a gyermekek között egymás elismerésén, szeretetén alapuló barátság alakuljon ki, fogadják el egymást, segítsenek egymásnak. Ismerkedjenek meg szűkebb természeti környezetükkel, tanulják, gyakorolják az emberi együttélés alapvető módjait. Kialakítjuk az életkornak megfelelő szokásrendet. Folyamatosan fejlesztjük a kommunikációs képességet. Kompenzáljuk a szociokulturális különbségeket, hiszen tanulóink különböző adottságúak testi, pszichikai fejlettség és szociális környezetük tekintetében is. Törekszünk az óvodából iskolába történő átmenet megkönnyítésére, a tanulási kedv kialakítására, a közösségi magatartás fejlesztésére.

A bevezető és kezdő szakaszt a gyermekek fejlődési ütemének eltérése miatt folyamatként kezeljük, egyéni fejlődésüket mérésekkel ellenőrizzük és segítjük, lezárásaként összegző felméréseket végzünk.

Alapozó és fejlesztő szakasz:

Fokozatosan bővítjük, magasabb szintre emeljük a kialakult készségeket, képességeket, gondolkodási műveletekben való jártasságokat. Tovább bővítjük ismereteiket. Elősegítjük a gyermek-szülő kapcsolat fejlődését, az önállósodási törekvéseiket, beilleszkedésüket. Kialakítjuk az önkritika, kritika, önuralom, tisztelet, viselkedés végleges formáit. Lehetőséget teremtünk részükre önmaguk kipróbálására, megmérettetésére. Fejlesztjük felelősségérzetüket és differenciáltan képességeiket. Orientáljuk iskola és pályaválasztásukat.

A szociokulturális különbségekre különös figyelmet fordítunk, a nevelési feladatokat a szülőkkel egyeztetve végezzük.

A különböző foglalkozások nemcsak a feldolgozandó tananyag, hanem a fejlesztendő alapkészségek és képességek szempontjából is egymásra épülnek.

Ezen rész feladata az alapkészségek megszilárdítása, az önműveléshez, önálló tanuláshoz, ismeretszerzéshez szükséges képességek kifejlesztése. Ebben a szakaszban is megtartjuk a korábbi tantárgyi szerkezetet, beépítve az önálló tananyag-feldolgozást, egyéni érdeklődést fejlesztő feladatokat.

Módszertani sajátosságok

A tananyag kiválasztásánál az életkori sajátosságokat, a korszerű követelményeket, a maradandó készség és képességfejlesztést tartjuk elsődlegesnek. Nem a tananyag feldolgozása a cél, hanem aktív, használható ismeretet adó tudás beépülése a tanulóba.

Az oktatás évfolyamonként meghatározott tanmenettel, tankönyv és tanszerhasználattal történik. A feldolgozás ütemét és mértékét az alapkövetelményeken túl a gyermekcsoport egyenletes fejlődése, illetve az egyéni adottságok határozzák meg.

Felső tagozaton évfolyamonként az azonos tantárgyakat azonos módszerekkel, és azonos tankönyvek használatával lehet tanítani. Így az adott évfolyam valamennyi tanulója egységes ismeretanyag birtokába juthat. A tanár egyéni szabadságát a pedagógiai program a tanulók érdekében korlátozza. A tanulók fejlődésének mérésére szolgálnak az évfolyamdolgozatok, az országos mérések, valamint a tantárgyi ismeretekhez kapcsolt vizsga (matematika tantárgyból).

Ez az egységes rend biztosítja a gyermekek kiegyensúlyozott fejlesztésének lehetőségét és az évfolyamok azonos tudásanyagát.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ismeretanyag tanításával egy időben közvetít a pedagógus értelmi, érzelmi, erkölcsi mintákat, melyek meghatározó módon épülnek be a gyermek személyiségébe, befolyásolva későbbi lehetőségeit.

Iskolánk színvonalának alapvető meghatározója pedagógusai egyénisége, szaktudása. A pedagógusnak vezető, szervező, mintaadó szerepet kell betöltenie. A megfelelő pedagógiai

hatás eléréséhez a pedagógus pályára alkalmas személyiségen túl, a gyakorlatban a következő feltételek szükségesek:

- Kevés pedagógus vegyen részt a 6-8 éves kisgyermek nevelésében, minél több időt töltsön tanítványaival, és minél hosszabb ideig érvényesüljenek az azonos pedagógiai elvárások.
- Az azonos osztályban dolgozó nevelők együttműködően építsenek egymás munkájára. Iskolánkban ezeknek az elveknek az érvényesülését segíti a nagyfelmenő rendszer, valamint tantestületünk egymást segítő, egymás csoportjaira figyelő felelős magatartása.
- Felsőbb évfolyamokon is legyen idő és figyelem a gyermekek apró, mindennapi problémáinak megbeszélésére.

A személyiségfejlesztésével kapcsolatos iskolai feladatok

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését három tényező befolyásolja:

- az öröklés
- a környezet
- a nevelés.

A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és eredője. Az egyénben az adottságok mind diszpozíciók jelennek meg, amelyek génjeiben, azok kódjában van benne. A környezeti hatások – társadalom, nevelési intézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságokból mi, mikor és milyen mértékben, miképpen valósulnak meg. Ezek közül a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása az oktatás része és nem kizárólagos tartalma a nevelésnek. Pedagógusi munkánk szépsége abban rejlik, hogy a sokszínű gyermekanyagot, a jövő nemzedékét, a bennünk lévő értékfejlesztő szubjektummal, és a körülöttünk lévő tárgyasult feltételrendszerrel felkészítsük diákjainkat életük következő szakaszára, és alkalmassá tegyük őket arra, hogy értékes tagjai legyenek környezetüknek.

Munkánk célja, remélt gyümölcse, hogy tanulóink:

- nyitott személyiségűek lesznek
- magabiztosak, önbizalommal teltek
- kedvesek és barátkozóak
- szorgalmasak és tudásra szomjasak
- kitartóak és szófogadóan fegyelmezettek

Dr. Nagy J. szerint a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat négy területre bonthatjuk:

a. az értelem kiművelése (kognitív kompetencia):

- megismerési vágy fejlesztése
- tapasztalat és értelmező tanulás elsajátítása
- tanulási technikák és módszerek megismertetése
- érdeklődési irányok felkeltése
- felfedezési vágy
- alkotási vágy és siker törekvés
- önkifejezés lehetőségeinek biztosítása

b. segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)

- pozitív szociális szokások kialakítása és gyarapítása
- a segítő életszokások kialakítása
- tolerancia
- szociális minták
- együttműködési képesség fejlesztése
- versengés képessége

c. az egészséges és kulturált életmódra nevelés

- a személyes kompetencia
- a mintaszerű egészséges életmód ismerveinek megismertetése
- a tanulói önértékelés fejlesztése
- önkiszolgáló képesség
- önellátási hajlam
- önvédelmi képesség
- önfejlesztési lehetőségek
- tanítási órákon kívüli fórumokon történő hatékony szereplés
- tapasztalati alkotóképesség
- helyzetértékelő képesség

d. a szakmai képzés megalapozása (speciális kompetencia)

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok rendszerét felépíthetjük a pedagógiai alapelvekből, célokból, feladatokból. A személyiségfejlesztésből adódó iskolai feladataink iskolánk gyermekideáljának szellemiségéből fakadnak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkra egy szilárd motivációs bázisra épülő pedagógia hasson. Meggyőződésünk, hogy a személyiséget körbevevő társadalom helyes motivációs bázisa biztosíthatja az optimális személyiségfejlődést. Ebből következik, hogy a helyes jutalmazás és büntetési rendszer kidolgozása nélkülözhetetlen feladat. Ennek taglalására az értékelési rendszerrel térünk vissza.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

- iskolai étkeztetés,
- mindennapos testmozgás,
- személyiség fejlődése.

Az egészségnevelési feladatok megoldása:

- a tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, egészségtan modul, osztályfőnöki óra, testnevelés stb.)
- a tanórai programon kívüli tevékenységek,
- akkreditált programok alkalmazása,
- egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése,
- balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása,
- a szülők bevonása a programokba.

Szeptember

A tevékenység megnevezése: Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Alsó tagozat: A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Az iskola berendezésének megfelelő használata. Mit kell tenni játék közben a biztonságért?

Felső tagozat: Személyi biztonság. Egyedül a közlekedésben. A szabályok szerepe és fontossága. Az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek gyakorlása.

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Időskála: szeptember első hete

Az iskola különböző tevékenységeivel folyamatosan végzett feladat.(kirándulások, erdei iskola, tanítási órák stb.)

Módszerek: Videó film megtekintése, közlekedési TOTÓ kitöltése, előadás, szituációs játékok, rajz készítése „Mit jelent a biztonság? „címmel.

Értékelési módok: Gyermekrajzok bemutatása, a közlekedéssel kapcsolatos feladatok értékelése iskolarádió keresztül.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok az intézmény technikai dolgozói.

Várt eredmények: Tudja a pontos címét, telefonszámát és szüleinek elérhetőségét. Ismerje fel és értse a közlekedési jelzéseket. Ismerje a segélyhívó telefonszámokat és azt, hogy mit kell közölni. Játék közben egymás és saját testi épségére vigyázni kell. Tudja, hogy a segítségnyújtás és a segélykérés alapvető kötelesség. Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető követelményeit. Meg kell tanulniuk a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerését és kezelését.

Október

Tevékenység megnevezése: Testápolás – személyi higiéné – öltözködés

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Ismerjék meg az évszakoknak megfelelő öltözködési szabályokat. Tisztálkodás fontossága. A tisztálkodás eszközei.

Felső tagozat: A testápolás alapja a tisztaság. A bőr a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek. Az életkornak megfelelő öltözködés. Ebben az életkorban a megváltozott fizikai sajátosságok következtében különös figyelmet igényel a személyes higiéniával való fokozott foglalkozás.

Időskála: Október második hetében egy témanap.

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás az öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása.

Értékelési módok: Rajzok, képek, tréfás plakátok az osztályok faliújságján.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok

Várt eredmények: A bőr, mint a külvilág és a belső szervezet határa kettős szerepet tölt be. Mint bármely határ, ez is elválaszt és összeköt. Az egészsége nem lehet közömbös senki számára. Az öltözködést ne a szépségideáloknak való megfelelés motiválja, hanem a célszerűség. A személyi higiénié szabályok betartásával betegségeket előzhetünk meg.

November

Tevékenység megnevezése: Személyi higiénié – fogak ápolása

Célcsoport: 1- 8. osztály

Alsó tagozat: Vedd meg a fogat! Mese a fogról. „Vendégségben” a fogorvosnál. Miért olyan fontos, hogy fogaink egészségesek legyenek? A lyukas fog.

Felső tagozat: Fogászati problémák. Néhány szó a fluoridokról. A táplálkozás és a száj-higiénié. A fogak alaki rendellenességei. Fogbalesetek.

Időskála: Témahónap. A tevékenységekkel kapcsolatos feladatok megoldása egy hónapot vesz igénybe.

Módszerek: A fogászati szűrővizsgálatok lebonyolítása. Plakátok, faliképek az egészséges fogakról. Mese írása az első tejfog elvesztéséről. „Első élményem a fogorvosnál” címmel rajz készítése. Feladatlap megoldás, melynek témája a szájápolás. Kiselőadások szervezése osztályszinten. Plakátok készítése a fogak védelmével kapcsolatban

Értékelési módok: Az elkészült művekből kiállítás készítése. A legeredményesebb munkák jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok, védőnő.

Várt eredmények: A megfelelő táplálkozási szokás kialakulása: sok rágni való, édességek minél ritkább fogyasztása, édes üdítők kerülése. Gondos fogápolás. Fluoridok alkalmazása. Legyen az iskolában fogmosási lehetőség

December

Tevékenység megnevezése: Káros szenvedélyek – helyes döntések

Célcsoport: 1- 8. osztály

Alsó tagozat: Önismeret. Tükör rólam. Egészséges és biztonságos élet. Veszélyeztető tényezők: élvezeti szerek, környezeti hatások, reklámok hirdetések.

Felső tagozat: Önismeret: Változásaim, pozitív én bemutatás, helyem az iskolában, az osztályban. Kísértésnek kitéve: Dohányzás, alkohol, veszélyes és tiltott szerek. A legális és illegális szerek, függőség, hozzászokás, fogalma, törvényi szabályozása.

Időskála: **Káros szenvedélyek – helyes döntések**

Alsó tagozat: témahét. December első hete.

5 - 8. osztályig témahét, mely a későbbiekben tovább folytatódik.

Módszerek: Előadások, videó film, szakkönyvek, beszélgetés.
Értékelési módok: Kérdőív kitöltése: véleményed a veszélyeztető tényezőkről
Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő, iskolaorvos,
Várt eredmények: Az önnevelésre való képesség kialakítása. A változások nyomon követése és tudatosítása, önjellemzés. Az egészség megőrző szokások kialakítása. A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük. Ismerjék fel azokat a társadalmi helyzeteket, amelyekben – legális vagy tiltott – „anyagokkal” kínálhatják őket, és hogy ilyen esetekben megfelelő döntéseket tudjanak hozni.

Tevékenység megnevezése: Családi élet jelentősége.

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: A baráti és családi kötelek értékei, a személyiség tisztelete. Tájékozódás az időben, események sorrendjében. Családfa, generációk története.

Felső tagozat: Én és helyem a családban. A kapcsolati hálók fontossága. A barátság, mint a kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben

Időskála: December 2-3. hete.

Módszerek: Anekdota gyűjtés a család életével kapcsolatban. Ötlebörze: Mi a család szerepe? Szituációs játék: Hogyan oldhatók fel az összeütközések? Rajz készítése: Milyen a családot? Milyen családot szeretnél? Mikor érzed jól magad a családban? címmel. Családfa készítése.

Értékelési módok: Leírások készítése az ideális családról. Kérdőívek szerkesztése.

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A családi életre szóló háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása. Legyenek képesek felismerni az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket, feszültségeket, esetleg azok létrejöttének okát. Legyenek képesek újraépíteni és karbantartani szétterjedő kapcsolataikat.

Január

Tevékenység megnevezése: Táplálkozás – mozgás

Célcsoport: 1 –8. osztály

Alsó tagozat: Az étrend és a mozgás szerepe az egészség megőrzésében. A mozgás = élet! A gyermek alapvető igénye.

Felső tagozat: Mitől függ az étrendünk? (anatómiai és élettani sajátosságok) Az étrend összeállítás követelményei: a tápanyagok mennyisége és aránya. A mozgás és a sport szerepe: erőnövelő, állóképesség és ügyesség fokozó, keringés és légzésjavító, személyiségfejlesztő. A rendszeres testmozgás megtervezése.

Időskála: Témahét.

Módszerek: Kiállítás egészséges ételek receptjeiből. Táplálkozási tanácsok. Előadás: A táplálkozás és a mozgás összefüggéseiről. A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól. Helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek gyűjtése. Táplálkozási napló készítése.

Értékelési módok: Táplálkozási kérdőívek kitöltése, eredmények összesítése. Ételreceptek értékelése. Versenyek szervezése. Hófesztivál.

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A tanulóknak meg kell ismerni az egészséges táplálkozási szokásokat. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek. A tanulók legyenek fittek. A fittség olyan testi és lelki állapot, amely rendszeres testedzéssel, célszerű táplálkozással és kedvező életmóddal lehet megszerezni.

Február

Tevékenység megnevezése: Napirend - szabadidő helyes felhasználása

Célcsoport: 1 – 8. osztály

A helyes napirend kialakításának módja a tanulás, pihenés, a kötött munka és a kötetlen foglalkozások váltakozása. A napirend tervezésének alapvető feladata az időmérleg betartása, a különböző tevékenységek időigényeinek összehangolása.

Időskála: Téma nap.

Módszerek: Beszélgetés, a tanulók tapasztalatainak csoportosítása.

Pihenési módok. Napirendek készítése.

Értékelési módok: A helyesen összeállított napirendek az osztály faliújságjára kerülnek ki

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A helyes napirend lehetőséget ad a mozgásra, a tanulásra, a szórakozásra és háttérbe szorítja az egyoldalú informatikai eszközök használatát. Tudatosítsuk, hogy az ember nem csak alvással pihen.

Az idő okos kitöltése, a tevékenységváltás pihenteti a testet és a lelket.

Március

Tevékenység megnevezése: Kortárskapcsolatok – szexualitás

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Az önismeret fejlesztése az osztály támogató légkörében. A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés. Helyük a kortárs csoportban: lehetőségek, kilátások. Az érzelmi kapcsolatok tudatosítása. A barátság és szerelem ismérvei, azonosságok és különbségek.

Felső tagozat: A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelemfelhívás a negatív hatás formáira. A megfelelő ellenállóképesség kialakítása. Nemi szerepek vállalása. A testi kapcsolatok kölcsönös felelőssége. A választás ízlés- és értéktükröző mivoltának megláttatása.

Időskála: Témahónap

Módszerek: Beszélgetés, irodalmi szöveg, idézetgyűjtemény, előadás, szerep és szituációs játékok.

Értékelési módok: Önismereti feladatlapon megoldása.

Felelősök: Iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A nemi érés tudatosulása, a nemi identitás kialakulása. Ismerjék a serdülőkor biológiai aspektusa mellett a szexualitás társadalmi és érzelmi változásait is.

Nemi szerepek = viselkedési programok tudatosulása.

Április

Tevékenység megnevezése: Egészséges környezet és védelme

Célcsoport: 1- 8. osztály.

Alsó tagozat: A környezet állapota és az egészség közötti összefüggés megláttatása. A természeti és az épített környezet védelme. Az érintetlen környezet szépségeinek megláttatása. A szűk környezet megóvása, ápolása. Természeti értékeink.

Felső tagozat: A jelen hatása a jövőre. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”

Időskála: Témahónap. Folyamatos tevékenység.

Módszerek: Ha én képviselő lennék kiselőadás készítése, poszter készítése a jövő „beteg Földjéről”, kiállítás szervezése, ötletbörze „Tudsz – e tenni valamit a közös jövőnkért”, feladatlap kitöltése, környezetünk parkosítása.

Értékelési módok: A legjobb munkák értékelése könyvjutalommal történik.

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: Az egészség megőrzése. A közvetlen környezetünk megóvása. A saját jövőnk a környezettel kapcsolatos magatartásunktól függ.

Május

Tevékenység megnevezése: Egészség – betegség

Célcsoport: 1 –8. osztály

Alsó tagozat: Az egészség ismérvei. A betegségek tünetei. A testi - lelki változások.

Felső tagozat: Az egészség feltétele az egészséges mód.

Időskála: Témahónap. Május 8. Vöröskeresztes Világnap

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás, a vöröskereszt működésének megismerése, rejtvények megfejtése.

Értékelési módok: A megoldott rejtvények összegyűjtése, jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok.

Várt eredmények: Az egészség, mint érték épüljön be az iskola mindennapjaiba.

Az elsősegély-nvűjtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás nehezen megfogalmazható, megragadható téma. Nem lehet egy minden részletében kielégítő magyarázatot adnunk, sok összetevőből épül fel, melyek lényege az adott gondolkodásmód megteremtése. Ez a fajta gondolkodásmód életstílus és hivatás is egyben.

Jó összefoglalásnak tekinthető: Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, amelyet bárki a végleges szakellátás megkezdése előtt végez, baleset vagy hirtelen egészségkárosodás közvetlen körülményeinek elhárítása és az állapot további romlásának feltartóztatása érdekében.

Tehát az elsősegélynyújtás célja lehet az élet megmentése, a további egészségkárosodás megakadályozása, valamint a gyógyulás elősegítése.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az egyes szakórákon az alábbiak szerint történik a figyelem felkeltése:

- Biológia órán: a leggyakoribb mozgásszervi elváltozások, sérülések, rovarok okozta csípések ellátása.
- Kémia órán: mérgezések, vegyszerek okozta sérülések ellátása.
- Fizika órán: az áramütéssel, égési sérülések ellátásával kapcsolatos feladatok.
- Testnevelés órán: a testnevelés órán előforduló balesetek megelőzése és alapvető feladatok
- Osztályfőnöki órán: az iskolában előforduló balesetek megelőzése és alapvető feladatok

Tanórán kívüli lehetőségek:

- Erdei Iskola: túrázás balesetvédelmi ismereteiről tájékoztatás.
- Vöröskeresztes szakkör keretén belül az alapvető elsősegély nyújtási szabályok megismertetése a szakköri tagokkal, hogy ők is tudják népszerűsíteni a társaiknak.
- Balesetvédelmi oktatáson a tanulóifjúság és az iskola valamennyi dolgozója részére.

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget pedig a

közösségi érdek

közösségi cél

közös értékrend

közös tudat tartja össze.

Célunk olyan valódi közösséget formálni, amely képes és hajlandó a közös cél érdekében:

- a közös értékrend elfogadására és
- az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölcser erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon (iskolafokon) a már elért eredményekre való építés,

- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása), mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, kooperatív tanulás, páros munka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlen tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érdelemmel teli élményei a közösségfejlesztésnek.

Feladataink ezen a területen:

Neveljük a tanulókat egymás segítésére, ellenőrzésére, önellenőrzésre

Átgondolt tervezéssel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsuk azt, hogy a különböző játékok, s más tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.

Ismertessék meg a tanulókkal a társas együttélés szabályait:

- a sokoldalú és változatos foglalkozások (játék, sport, irodalom, zene, képzőművészet) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet szeretetét és a környezet iránti felelősség érzését.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzatok, a tanulók önrányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók az irányító pedagógussal együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik ügyeiket. A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező. Tagsági viszonya önkéntes. Célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozzá létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az őket érintő ügyek megvitatására.

Feladatai:

Olyan konkrét közös célok kijelölése, amelyek az egyéni érdekekkel összhangban vannak.

Véleménynyilvánítás az iskola életét érintő fontos kérdésekben, pl. pedagógiai program.

A hagyományokon alapuló tevékenységek segítése, fejlesztése, a közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése.

A közösség érdekeit szolgáló cselekvésre készítő tevékenységek szervezése

Olyan közösség kialakítása, melynek szilárd identitása van a több közösséghez viszonyítva, büszke saját sikereire.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes érdekéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is. A tevékenységeket élményre épülő problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladataink:

Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, tevékenységet segítő külső szakemberekkel

A csoporton belüli kapcsolatok erősítése

A tevékenység formákat haszna át kölcsönössé, és az egyéni képességekre aktivitásra való építés, az egyes tevékenység formák tematikáját határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségi szintjé alakítása mellett az életkor és réteg specifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód.

A tevékenység formák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön.

Olyan erős, érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést.

Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltési életmód kialakítására.

Közösségformálás és hagyományápolás: a közösségformálás jelentős szinterei azok az iskolai rendezvények, amelyek évről-évre, hagyományosan ismétlődve gazdagítják intézményünk, s egyben községünk programját is. Fontos, hogy ápoljuk, s fejlesszük ezeket a rendezvényeket, amelyeket tanulóink mint mérföld köveket várnak minden évben, s aktív szerepet vállalnak ezek méltó lebonyolításában, megünneplésében.

Ezek a következők:

- Tanévnyitó ünnepség
- Aradi vértanúk napja
- Október 23. megünneplése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Az iskola jótekonysági bálja
- Március 15. megünneplése
- Anyák napja
- Tanulmányi kirándulások szervezése
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepség

A 2004/2005-ös tanévtől megrendezésre kerül a „Móricz hét”.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését az iskolai könyvtár és a tantermekben elhelyezett szabadpolcos rendszer segíti.

Művészeti oktatás

A szakszerű kereteit a Bárdos Lajos Általános és Művészeti Iskola, a Miskolci Premier Művészeti Iskola és a Liget Művészeti Iskola biztosítja tanulóink számára.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különböző, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- eseti helyettesítések,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken, rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az igazi tehetségfejlesztés azt jelenti, hogy a tanulót olyan feladatok elé állítjuk, melyek mind művelődési igényeinek, mind szellemi-lelki fejlettségének megfelelnek. A tehetség kialakítási folyamata a pubertás idején lesz a legintenzívebb.

Iskolánk eredményességét nagymértékben az dönti el, hogyan tudjuk megvalósítani a képességfejlesztést a tanítási órákon. Meg kell valósítanunk a tanulók aktív tevékenykedtetését, munkáltatását.

Lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy a feladatokkal, a felvetett problémákkal kapcsolatban kifejthessék a tanulók egyéni elgondolásaikat, sőt azt meg is vitathassák. A differenciálással a képességfejlesztést, a tehetséggondozást is elősegítjük. A tehetség, képesség kibontakoztatásához gyakorlásra is szükség van. Ez azonban nemcsak a tanítási órákon történik.

A szakkörök a képességfejlesztés, a tehetséggondozás legfontosabb színterei. A jobb képességű, tehetséges tanulóink érdeklődésüknek megfelelő szakkörökben fejleszthetik tudásukat, képességeiket.

A tehetség - képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- szakkörök
- választható tanórák

- tehetséggondozó foglalkozások
- tanulmányi versenyek
- levelezős versenyek
- kulturális rendezvények látogatása
- sportversenyek
- kapcsolat a művészeti iskolákkal
- továbbtanulás
- iskolai könyvtár
- egyéb formák: felvételi előkészítő (8.o.): magyar
matematika
német

A különböző levelező feladatmegoldó versenyeken (Bendegúz, TIT, TITOK, stb...) való részvétel is olyan lehetőség tanulóink számára, amelyet minden jó képességű, szorgalmas diák igénybe vehet.

Az iskolai könyvtár tevékenysége is hozzájárul a képességfejlesztéshez, tehetséggondozáshoz. A versenyekre való felkészülésben, az anyaggyűjtésben, a szakirodalom tanulmányozásában az első lépéseket itt teszik meg tanulóink. A szerepelni vágyó, szerető tanulóink nemcsak a kulturális versenyeken indulnak, hanem az iskolai ünnepélyeken, a farsangon is szerepelnek.

Iskolánk – tanulóinak összetétele miatt – a tanórán kívüli tehetséggondozásra, képességfejlesztésre nagy hangsúlyt fektet, sok időt fordítunk erre. A jövőben is a tanulók igényeinek megfelelő szakköröket a rendelkezésünkre álló órakeret maximális kihasználásával szervezzük meg.

A tehetséges, jó képességű tanulók kiválasztását és foglalkoztatását elsősorban a tanítási órákon kell megoldanunk. A különleges (speciális) tehetségek közül leghamarabb a zenei és a matematikai képességek jelentkeznek. A tanítók által tehetségesnek tartott gyermekek indulnak a különböző versenyeken, részt vesznek a vetélkedőkön, pályázatokon. Őket irányítjuk a szakkörökbe is.

Felső tagozatban a tehetséggondozás a szaktanárok feladata. Természetesen az osztályfőnök is figyelemmel kíséri a tanulók tevékenységét, fejlődését.

A tehetséggondozást a sokszínű tevékenységformák biztosításával is elősegítjük:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák alkalmazása
- projekt módszer alkalmazása
- tevékenységközpontú pedagógiák
- a személyre szabott tanítás- tanulás előtérbe helyezése
- fejlesztő értékelés alkalmazása

- tapasztalatszerzés, ismeretszerzés lehetőségeinek kitágítása az IKT eszközök alkalmazásával

Fontosnak tarjuk, hogy a valamely területen tehetséges SNI-s tanulókat is célirányosan fejlesszük, elősegítve ezzel a pályairányításukat is (pl.: mozgás, tánc, kézügyesség, stb...).

Tehetséggondozó, képességfejlesztő tevékenységünket akkor tekintjük megfelelőnek, sikeresnek, ha

- jobb képességű tanulóink olyan jól érzik iskolánkban magukat, hogy nem, vagy csak minimális számban jelentkeznek nyolcosztályos gimnáziumba.
- az alsó tagozatban kiemelkedően teljesítő gyermekek a felsőben is jó eredményeket érnek el
- tanulóink megfelelnek a középiskolai felvételi vizsgákon, s a középiskolában is
- továbbra is lesznek olyan tanulóink, akik a körzeti, illetve a levelező feladatmegoldó versenyeken jó eredményt érnek el
- tehetséges diákjaink a későbbiek során is sikereket érnek el.

1.7. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai

Az általános iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Mindkét felkészítés alapelve az oktatás méltányosságának erősítése és a tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység, a tanulói közösségfejlesztés, a család bevonása és támogatása, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés és módszertani megújulás révén. Az alapelveknek megfelelő pedagógiai rendszer magában foglalja az elvárt eredmények intézményi szintű meghatározását, célrendszerét és a szükséges beavatkozások tervezését, a tanulási és tanítási folyamatot segítő eszközrendszer keretében egyéni haladási ütemet segítő differenciált és kooperatív tanulásszervezést, az önálló tanulási képesség kialakítását, a tanulók kreatív tevékenységére épülő foglalkozásait, a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységeket, a tanulmányi előrehaladást segítő képességfejlesztő programokat, az átmenetek segítségét a tanulói előrehaladás, valamint az intézményi, illetve telephelyi szintű teljesítmény rendszeres értékelését.

A képességkibontakoztató felkészítés megszervezése nem járhat együtt a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében - a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva - biztosítja az iskola

- a) a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógus feladata az integrációs pedagógiai rendszernek megfeleltethető tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, a tanulói teljesítmény értékelése, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tevékenységek ellátása, a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

Az iskola igazgatója felveheti a képességkibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló - az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő - haladását, fejlődését,

továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

A képességkibontakoztató felkészítést az intézmény a külön jogszabályban erre kijelölt szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, a szervezet szakmai támogatásával szervezi meg, amely szakmai szolgáltatás kiterjed az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 31. §-a szerinti önkormányzati intézkedési terv közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve elkészítésének támogatására is. A szervezet minőségirányítási követelményeknek megfelelő szakmai támogató rendszert épít ki és működtet a minőségi pedagógiai szolgáltatáshoz történő hozzáférés érdekében, továbbá a képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő intézmény az érintett tanuló programnak megfelelő fejlesztése céljából készített intézményi fejlesztési terv megvalósításában történő előrehaladás folyamatos nyomon követése mellett szakmai-módszertani fejlesztő munkát végez.

A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A Jánkmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola szakmai alapidokumentumában megfogalmazott feladatként foglalkozik sajátos nevelési igényű tanulók nevelésével-oktatásával. Ennek keretén belül biztosítjuk mindazokat a feltételeket, követelményeket, amelyeket a köznevelési törvény előír az oktatási intézmények számára. Ezen gyermekekkel való foglalkozás elsősorban főiskolai végzettségű gyógypedagógusaink feladata, akiknek munkáját gyógypedagógiai asszisztens segíti. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás rendjét az adott tanév munkaterve szabályozza részletesen.

A 6 éves korúak beiratkozásánál az iskola gondosan áttanulmányozza az óvodából megküldött iskolaérettségi véleményt. Ha a gyermeket nevelési tanácsadóba utalta az óvoda, feltehetően problémát érzekeltek, melyet a nevelési tanácsadó véleménye vagy megerősít és diagnosztizál, vagy megállapítják az iskola érettséget. Ha a nevelési tanácsadóban az iskolába járást, az iskolai beilleszkedést, a tanulást nehezítő problémát rögzítenek, a következő ajánlások valamelyikét vezetik rá a vizsgálati lapra:

- kis létszámú tanulócsoporthoz utalás
- normál létszámú tanulócsoporthoz - különleges bánásmód
- egy éves felmentés az iskolába járás alól

- egyéni továbbhaladás

Mindemellett részletesen kitérnek a javaslat indokára. Ez lehet: dyslexia, dysgrafia, dyscalculia ill. ezekre utaló jelek megállapítása, magatartászavar, beszédhiba, hyperaktivitás, figyelemzavar és egyéb részképesség-zavar, valamint ezek kombinációi. Ki kell emelnünk, hogy a felsorolt problémákkal küzdő gyerekek között elég nagy számban találhatóak a jó vagy éppen kiemelkedő intellektusú gyermekek. Az ő esetükben legalább olyan fontos a tehetséggondozás, mint a felzárkóztatás.

A nevelési tanácsadó tehát konkrétan megnevezi a magatartászavar és a várható tanulási probléma okát. Az iskolának meg kell őriznie ezeket a véleményeket, hiszen ennek alapján a tanuló a csoportlétszámban 2 főnek számít. A vizsgálati vélemény tartalmát meg kell ismernie azoknak a pedagógusoknak és szakembereknek, akik a gyermekkel foglalkoznak.

A gyermekek iskolai elhelyezése intézményünkben :

a.) Integráltan, azaz normál osztályban:

Ez esetben ajánlatos a létszám maximum 30 %-ig különféle problémákkal küzdő gyerekek, tanulók elhelyezése, mert ellenkező esetben a tanító, tanár figyelme nagyon le van terhelve. A tanórai differenciált foglalkoztatás mellett a tanórákkal párhuzamosan, vagy a tanórákon túl is szükség lehet plusz órákban fejleszteni, felzárkóztatni a tanulókat. (A tanórán kívüli foglalkozások terhére).

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok:

- továbbképzések a problémák felismerésére
- differenciált tanórai foglalkoztatás, nevelés
- a másság elfogadtatása és tudatosítása
- integráció, szegregáció
- kiscsoportos foglalkoztatás
- kapcsolattartás szakintézményekkel (nevelési tanácsadó, szakszolgálat, óvoda, gyógypedagógiai intézetek, egészségügyi szervezetek stb.)
- kapcsolattartás formái a szaktanárok és az osztályfőnökök között
- a sérült gyerekek eltérő képességének figyelembe vétele az értékelésnél
- a pályaválasztási feladatok
- egyéni bánásmódok
- egyéb

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Az óvodából iskolába lépő kisgyermek gondos beilleszkedése, biztonságérzetük megteremtése alapvető célkitűzésünk.

A felsőbb évfolyamok feladatai:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- A nevelők és a szülők kapcsolatai.
- A családok nevelési gondjainak enyhítése.

A sajátos nevelési igényű tanulók egyik csoportját képezik az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek. Személyiségük fejlődési zavara, akadályozottsága, az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, örökölt, vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Tanulási helyzetben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Iskolánkban ezek a gyermekek integrált formában tanulnak.

Viselkedésfejlődési rendellenességgel küzdő tanulók az ismeretek elsajátításában, a szociális kultúrában bizonyos mértékben elmaradtak hasonló korú társaiktól, de rendelkeznek a fejlődés potenciális lehetőségével. Különleges bánásmódot igényelnek, de nem fogyatékosak.

A megismerés fejlődésének rendellenességében szenvedő tanulók körében az iskolai teljesítményeknek elsősorban az alapvető eszköztudás, (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének hiányosságai jelentkeznek.

Jellemzője:

- az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradása.
- teljesítményszóródás mutatható ki az intelligencia faktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Számukra felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk egyéni fejlesztési terv alapján, melynek célja a tanuló felzárkózása a többiekhez.

Segítő programok:

- továbbképzéseken való részvétel a problémák felismerésére
- a másság elfogadtatása és tudatosítása
- integráció
- kiscsoportos foglalkoztatás, részképesség zavarral küzdő tanulók számára
- kapcsolattartás szakintézményekkel
- egyéni bánásmódok.

Felzárkóztató foglalkozások megszervezése:

- Logopédiai fejlesztés

- Figyelem, koncentráció fejlesztése
- Szabály és feladattudat fejlesztése
- Szókincs bővítése
- Téri és idői tájékozódás fejlesztése
- Testséma kialakítása
- Finommotorika fejlesztése
- Gondolkodási műveletek fejlesztése
- Mozgás koordináció fejlesztése
- Feladattudat és munkaérettség fejlesztése
- Matematikai-logikai készség fejlesztése
- Szerialitás fejlesztése
- Írás készség fejlesztése
- Szociális érettség fejlesztése
- Betű-szám ismeret bővítése
- Analízis-szintézis fejlesztése
- Orientációs képességek fejlesztése
- Bal-jobb oldaliság fejlesztése
- Értő olvasás fejlesztése
- Szem-kéz koordináció fejlesztése
- Aritmetikai képességek fejlesztése

A diszkalkulia a számolási, matematikai képességnek a tanuló intelligenciájához mért gyengesége.

Kiemelt speciális teendők:

1. Az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd fejlesztése.
2. Saját testen, térben, síkban, időben való tájékozódás.
3. Számmal, darabszámmal kapcsolatos fogalmak kialakítása az osztályfoknak megfelelő számkörben.
4. Az alpműveletek és inverzeinek fogalmi kialakítása, gyakorlásuk a már kialakított, birtokolt számfogalmakkal, „fejben” való műveletvégzéssel, osztályfoknak megfelelő számkörben.
5. Szöveges feladatok megoldása.
6. Nevelési feladatok, melyeknek célja a harmonikus személyiség kialakítása, a motiválás, a szorongás oldása, önfegyelmre, kitartásra nevelés.

7. Nyitott mondatok befejezése.

A diszlexia, diszgráfia esetén a javítás célja, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készségét, fejlessze a gyermek kifejezőkészségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását.

Kiemelt feladatok:

1. A pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.
2. A testséma biztonságának kialakítása.
3. A téri és időrelációk kialakítása.
4. A vizuomotoros koordinációs gyakorlása.
5. A látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.
6. Az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása).
7. Az olvasás, az írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt.
8. Az értékelés, minősítés legyen méltányos.
9. Segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésére.
10. Szövegméretezés és szövegértés fejlesztése.
11. Analízis-szintézis fejlesztése.
12. Hallási analízis-fejlesztése, differenciálás.
13. Nyelvtani szabályok elmélyítése, alkalmazásuk gyakorlása.
14. Szókincs bővítés.
15. Fogalmazási képesség növelése.
16. Ritmus készség fejlesztése.
17. Síkbeli tájékozódás fejlesztése.

Esélyegyenlőség biztosítása

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az illetékes

- pedagógiai szakszolgálattal,
- gyermekorvossal, védőnővel,
- gyermekjóléti szolgálattal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- pedagógusok felelős, odafigyelő magatartása,
- a szülőkkel való együttműködés,

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- a családi életre történő nevelés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, stb).

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- Az egyéni képességekhez és lehetőségekhez igazított oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, kiemelten az iskolai oktatás kezdő szakaszában.
- a felzárkóztató egyéni foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülőkkel, a családokkal való együttműködés.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.
- Szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős közreműködésével annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

a) Anyagi hátrányok kompenzálása:

- Ingyenes tankönyvellátás és ingyenes és kedvezményes étkeztetés biztosítása a hatályos törvényeknek megfelelően.
- Iskolai létesítmények, eszközök használata (sport és szabadidős tevékenység).

b) Tanulási hátrányok kompenzálása:

- Differenciált foglalkozás tanórán.
- Felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Részproblémákkal küszködő gyermekek, enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatása, habitációs-rehabilitációs órák.
- Tankönyv, taneszköz kiválasztás.

- Segítségadáshoz külső szakemberek bevonása (logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő).

c) Családi (szociokulturális) hátrányok kompenzálása:

- Részvételi lehetőségek biztosítása kulturális és szabadidős programokhoz, a könyvtári tevékenységhez.
- A tanulók bekapcsolódása a tehetséggondozó szakkörök munkájába.
- Felvilágosító tájékoztatók, játékos foglalkozások megszervezése a helyes életmód szokások és viselkedésmódok kialakítása.
- Személyes példaadás pedagógusi munkánk során.
- Felzárkóztató foglalkozások szervezése.

d) Kisebbségi etnikai hátrány:

A cigánygyerekekkel kapcsolatos előítéletek a szakmai iskolákban némiképpen enyhültek (legfőképpen azért, mert a népszerűtlen szakmákat oktató iskoláknak kifejezetten érdekük, hogy felvegyék és megtartsák őket), de az iskolákból kilépve a munkahelyeken általában továbbra is merev előítéletekkel találják szembe magukat.

1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a döntési folyamatban való tanulói részvételre, az iskolavezetés munkájának segítésére, az iskolában diákönkormányzat működik. A 4-8. osztályokban megválasztott osztályképviselőkből áll, melyet vezetőség irányít. A diákönkormányzatba való bekerülés feltételét a diákok által megalkotott működési szabályzat határozza meg.

Tevékenységüket kijelölt pedagógus segíti. Alkalmoszerűen üléseznek, évente egy alkalommal nagygyűlést rendeznek. A diákönkormányzat összehívását az igazgató is kezdeményezheti.

1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az igazgató helyettes, valamint a diákönkormányzat vezetésével megbízott nevelő, az osztályfőnökök tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve közösséget érintő téma esetén választott képviselőik, tisztségviselőik útján mondhatják el az iskola igazgatóságának, a nevelőknek, a nevelőtestületnek.

Az osztályfőnökök folyamatosan gondját viselik osztályaiknak, igyekeznek megismerni tanítványaik egyéni képességeit, körülményeit.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Nagyon fontos, hogy a szülő megismerkedjen az iskola pedagógiai alapelveivel, hogy az iskola és a szülői ház pedagógiai céljai egybeessenek, egymást erősítsék. Ugyanakkor a nevelőknek törekedniük kell arra, hogy ehhez megfelelő információt nyújtsanak. Az osztályfőnökök feladata, hogy az egyes tanuló tanulási teljesítményét, kiegyensúlyozott lelki fejlődését károsan befolyásoló családi körülményeit időben észleljék, s ha lehetséges, segítséget nyújtsanak a problémák megoldásához.

A szülőkkel való kapcsolattartás alkalmi, formái

A szülők és pedagógusok együttműködésének formái

Hogyan kapcsolódik a szülő az iskolai közéletébe?

- A szülő a szolgáltatás megrendelője
- A szülő a tanulási-nevelési folyamat segítője
- Iskolai közéleti szereplő

Intézményünk igyekszik, hogy minél hatékonyabb kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, ezért állandóan tájékoztatja őket az intézményben folyó munkáról.

A szülőkkel való kapcsolattartás legfontosabb formái:

- Tájékoztató füzetek
- Szülői értekezletek
- Szórólapok
- Családlátogatások
- Nyílt nap

Egy olyan szülői szervezet van, amely rendszeresen véleményt nyilvánít az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról:

- Osztályok szülői munkaközösségei

Évente rendszeresen két alkalommal tartunk szülői értekezleteket, melynek első alkalomával megszervezzük, megerősítjük a szülői munkaközösséget. Erre a szülői háttérre egész évben számítunk, elsősorban a községet is érintő rendezvényeink alkalomával.

Szülők az iskolában

A gyermeknevelésben kétségkívül a szülő felelőssége a legnagyobb. Lehetővé kell tenni számára, hogy gyermekét iskolai körülmények között is láthassa anélkül, hogy az oktatási, nevelési munkát zavarná.

Olyan alkalmakat kerestünk, ami a gyermek szempontjából is előnyös megoldás.

Első osztályos kisdíákjaink gyorsabb és harmonikusabb beilleszkedését eredményezi, ha szülei az első két hétben reggelente bekísérik őt az osztályterembe. A tanítónő így néhány szót válthat a szülővel, ami a hatékonyabb foglalkozást elősegítheti. Délután megnézheti gyermeke aznapi munkáját. Így az iskoláskor kezdetén belülről is megismeri működési sajátosságainkat, nevelési elveinket. A család és az iskola között napi kapcsolattartás alakul ki, amit legjobb tudásunk szerint igyekszünk a gyermek javára fordítani.

Az osztályonként szülőkkel együtt tartott kirándulás, közös program szervezése színesíti alkalmanként az iskola és a szülők közötti kapcsolattartást.

Fogadóóra, szülői értekeztet

Hetente egyszer fogadóórát tartunk. Ennek tényét tanévkezdéskor a tájékoztató füzet útján, és a hirdetőtáblán jelezzük.

Az évenként tartott rendszeres szülői értekezletek a következők:

- Első-nyolcadik évfolyamos tanulók szüleinek évkezdő tájékoztatója.
- Első-nyolcadik évfolyamos tanulók szüleinek félév értékelő szülői értekeztet.
- Nyolcadik osztályos szülők szülői értekeztete a továbbtanulásról, pályaválasztásról.

Egyéb esetben akkor tartunk szülői értekeztetet, ha a szülők legalább fele kéri, illetve valamilyen aktualitás szükségessé teszi.

Írásbeli tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, viselkedéséről

A rendszeres szóbeli tájékoztatást fokozatosan váltja fel az írásbeli értékelés a tanuló tanulmányi munkájáról, viselkedéséről. A tanulók életkorának megfelelően kapnak szerepet a tájékoztató füzetbe, bizonyítványba kerülő érdemjegyek. Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók szöveges értékelést kapnak, amelyben a gyermek képességeiben, készségeiben elért fejlődést jelezzük. Ezek a bejegyzések tájékoztatnak, és nem minősítenek. Második évfolyamtól fokozatosan szoktatjuk tanulóinkat teljesítményük mérésére, arra

törekedve, hogy a későbbiekben is a tudás, a megértés kapjon elsődleges szerepet tanulásukban, és ne a jegyekért folyó küzdelem.

Felső tagozaton a szülőkkel való találkozás ritkább, ezért nagyobb jelentőséget kap a tájékoztató füzetbe kerülő jegyek ellenőrzése, aláíratása.

Szülői képviselet

A szülői képviselet valamennyi évfolyamon működik. Osztályonként két szülőt választanak az iskolai szülői munkaközösségbe, melyet vezetőség irányít. Az iskolai munkaközösség évente két alkalommal, félévzáró értékelő céllal, de a tankönyvválasztáskor és egyéb aktuális esetekben is tanácskozik.

A szülőkkel való kapcsolattartás fejlesztési lehetősége

A szülői értekezleten jelenléti ívet készítünk, a ritkán megjelenő szülőkkel kapcsolatfelvételt kezdeményezünk.

1.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Vizsgaszabályzat célja a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozóvizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga, pótlóvizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli),
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótlóvizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az értékelés rendje

OSZTÁLYOZÓ VIZSGA

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Sikeres osztályozó esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell

különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

JAVÍTÓVIZSGA

Ha a tanuló tanév végén maximum 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

PÓTLÓ VIZSGA

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA

Az Knt. 65§-a (2.), (3.) bekezdése alapján a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgykból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK LEGFONTOSABB ALAPELVEI

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával

Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót

A szóbeli vizsga általános szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani.
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyosságot, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	szóbeli vizsga
Biológia	szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Informatika	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga

A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló a az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi, az iskola tantervében "a továbbhaladás feltételei" című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők osztályozó értekezleten a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2. - 8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az " elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 2. - 8. tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból "elégtelen" osztályzatot szerez, a nevelőtestület döntésétől függően a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgára kötelezi. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Ha a tanuló a 2 - 8. évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a
- tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- magántanuló volt.

-a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A magántanulók esetében az osztályozóvizsga tantárgyai a következők:

- 1 - 4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika,

- környezetismeret

- 5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret

- 7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz

1.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Tanév közben a tanuló szülő vagy gondviselő kérésére iskolát válthat. Felvételének kritériuma a tájékoztató füzetben ill. az érintett iskola által megküldött „értesítés iskolaváltoztatásról” formanyomtatványon feltüntetett érdemjegyek alapján.

1.12. A felvételi eljárás különös szabályai

Az iskolába való jelentkezés feltétele a köznevelési törvény által előírt életkor betöltése, valamint az óvoda által kiadott szakvélemény.

Az iskola kijelölt beiskolázási körzettel rendelkezik: Jánkmajtis, Darnó, Kisnamény, Csegöld Császló.

Az első osztályba történő beiratkozáshoz a szándéknnyilatkozat kitöltése után be kell mutatni:

- lakcímkártyát, TAJ-kártyát
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt,
- NEK-lapot

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1

Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Az új kerettanterv bevezetésének ideje az általános iskola évfolyamaiban

Tanév/évf.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013/2014.	Új keret	Keret	Keret	Keret	Új keret	Keret	Keret	Keret
2014/2015.	Új keret	Új keret	Keret	Keret	Új keret	Új keret	Keret	Keret
2015/2016.	Új keret	Új keret	Új keret	Keret	Új keret	Új keret	Új keret	Keret
2016/2017.	Új keret	Új keret	Új keret	Új keret	Új keret	Új keret	Új keret	Új keret

2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óratervezés a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+2
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika				
Roma/cigány népismeret	1	1	1	1
Roma/cigány kulturális tevékenység	2	2	2	2
Szabaddon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	26	26	26	28

Óratervezés a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3+1	3+1	3+1
Hittan és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2+1	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Vizuális kultúra	1	1+0,5	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1

Roma/cigány népismeret	1	1	1	1
Roma/cigány kulturális tevékenység	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	1,5
Rendelkezésre álló órakeret	29	29	32	30,5

2.3. Az *oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei*

1. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk nevelő-oktató munkája során elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használ a tananyag feldolgozásához, amelyet az oktatási miniszter tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott eszközökön túl néhány tantárgynál *egyéb eszközre* is szükség van (tornafelszerelés, rajzfelszerelés, matematikához szerkesztési eszközök).

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a taneszközök feleljenek meg az iskola helyi tantervének,
- tartalmilag épüljenek egymásra,
- legyenek tartósak, praktikusak és több éven át használhatóak,
- a felmenő rendszer biztosítva legyen.

2. A tankönyvkiválasztás és beszerzés folyamata

1. A tankönyvek megismerése. Tankönyvbemutató.
2. Egyeztetés a szakmai munkaközösségeken belül.
3. A KELLO honlapján megjelent tankönyvlista kiosztása a kollégáknak, illetve a munkaközösségeknek, akik a szempontok figyelembe vételével megjelölik a szükséges tankönyveket és az esetleges segédkönyveket.
4. A kiválasztott tankönyvek és segédkönyvek ismertetése, véleményeztetése és elfogadtatása az iskola fenntartójának képviselőjével, és az iskolai SZMK-val.
5. Létszámegyeztetés.
6. A megrendelés elkészítése.
7. A szállítótól érkezett visszaigazolás egyeztetése az időközben változott igényekkel, létszámmal.
8. A tanév megkezdésekor a tanulók a tankönyveket átveszik.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az első-második évfolyamon a legfontosabb feladat a tanulók iskolai beilleszkedésének segítése, biztonságérzetük, tanítóik iránti bizalmuk kialakítása. A biztos betűismeret megtanítása, a matematikai műveleti fogalmak megértetése. Az egyéni fejlődési tempóhoz és az életkor fiziológiai lehetőségeihez igazított tananyag az egyéni képességekhez mért értékelés segítik a korai tanulói kudarcok elkerülését, lehetővé teszik a nyugodt légkörű fejlesztést. A biztosan elsajátított, jól használható alapok a későbbi évek hatékonyságát, a gyerekek tanulási teljesítményét növelik.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A hetedik-nyolcadik évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Köznevelési Törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

1-8 osztályig a heti öt testnevelés óra felmenő rendszerben a tantárgyfelosztásba és órarendbe való beépítéssel valósul meg.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A 20/2012. évi (VIII:31.) EMMI rendelet 14.§ (1)-(6), és a 15.§ (1)-(5) bekezdései alapján.

1-4. osztály

tánc és mozgás 2 óra

Választható tanórán kívüli tevékenységek

4-8.osztály

röplabda

1-8. osztály

labdarúgás

1-8. osztály

egyéni foglalkozás, szakkör, tehetséggondozás, versenyfelkészítés

- egyéni matematika

- egyéni magyar

- tehetséggondozó szakkör

- felzárkóztató foglalkozás

8. osztály

felvételi felkészítő magyar, német és matematika tantárgyakból

1-8. osztály

könyvtár

2.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az oktatási, nevelési módszerek fontos területe az ellenőrzés, értékelés. Alapelveinek meghatározásánál figyelembe kell vennünk a tanulók életkori sajátosságait, az értékelés hatását a fejlődő személyiségre, a tanuláshoz való pozitív belső motiváció kialakulására. Iskolánk értékelési rendszere, a követelmények évfolyamonként emelkedő és szigorodó volta a gyermekek teljesítőképességéhez, értelmi, érzelmi, akarati tulajdonságaihoz igazodik.

Az iskolába lépő gyermekek életkorilag rendkívül különböző fejlettséget mutatnak.

Nem látható még a későbbi teljesítmény. Az óvoda megszokott rendje után az új környezethez különbözőképpen alkalmazkodnak.

A kisiskolás kor sok olyan változást hoz a kisgyermek életébe, amivel alkalmassá válik a tanulásra. Mindez azonban egyénenként eltérő intenzitású folyamat. Ha figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődését, ami nincs összefüggésben a későbbi képességeikkel, megfelelő odafigyeléssel és ütemben tanítjuk, neveljük, természetes kíváncsiságát és kompetencia igényét ébren tartjuk, szívesen tanul és látványosan fejlődik.

A későbbi tanuláshoz szükséges alapképességek kialakításának időszakában (1-4 évfolyam) elsősorban a fejlődési folyamatot segítő formatív értékelés kap hangsúlyt. A saját teljesítmény fölötti siker öröme, mint a legtermészetesebb motiváció biztosítja a naponkénti belső késztetést az új ismeretek megszerzésére, képességek gyakorlására. A kisiskolás

fejlesztésében nem a pillanatnyi teljesítmény a fontos, hanem a személyiségfejlődés helyes irányának, a képességek készségek fejlődésének biztosítása.

Második osztálytól fokozatosan teret kap az értékelésben az ismeretelsajátítás szintjének visszajelzése. Második osztálytól valamennyi tárgyból osztályzatot kap a tanuló.

A belépő új tantárgyak vagy tantárgyi területek tanításánál elsődleges szempont az alaptudás, illetve alapképességek kialakítása. Az értékelés segítő jellege irányítja a későbbi alkalmazható tudás beépülését a tanulók gondolkodásába.

A 11-12 éves gyerekek többsége a fogalmi gondolkodás kezdeti szintjén áll. Ez a számonkérésnél, értékelésnél fontos szempont. A tantárgyak különböző tanulási stratégiát követelnek, ezt az 5-6. évfolyam szaktanárai fokozatosan alakítják ki.

Az egyes témakörök, a tananyag alapvető részei többszöri ismétlést kívánnak a tanév során. Pedagógusaink törekvése valamennyi tanulónál a továbbhaladáshoz szükséges alapismeretek ellenőrzése és a tanuló képességeinek megfelelő rögzítése. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A 2-8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, és földrajz tantárgyak ellenőrzésének közös követelményei:

- A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik.
- Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében az egyes témák feldolgozása során minden tanuló legalább egyszer felel szóban.
- Az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva, a többi tantárgy esetében egy-egy témakörön belül.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban a tantervben előírt követelményekhez viszonyítják; emellett figyelembe veszik a tanuló tudásának, képességének változását, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

Az értékelés módjai és formái

Az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az 1. évfolyamon minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk. Ez a szülő számára elsősorban a gyermeke képességeiben elért változások folyamatát tükrözi.

A 2-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a tárgyat tanító nevelő értesíti a szülőt a tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
- A témakörben elégtelen, vagy a tanuló eddigi teljesítményéhez képest gyengébb osztályzattal jelzett tudáshiányt pótoltatni kell.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

Az írásbeli beszámoltatás abban az esetben nem értékelhető, ha a tanuló az adott tananyag tanórai feldolgozási idejének legalább 50%-ában hiányzott, vagy szakértők által kiállított, részképességzavart igazoló felmentése van.

A hiányzás esetén a tananyagot pótoltatni kell, célzott egyéni fejlesztést biztosítva. Ezután lehet az írásbeli beszámoltatást alkalmazva értékelni a tanuló tudását.

Az írásbeli beszámoltatást korlátozó részképességzavar esetén a tanulót szóban kell feleltetni, vagy a szakértők javaslata alapján az írásbeli munkát egyénileg értékelni.

Tantárgyi, modul értékelés

1. A pedagógus a tanulók teljesítményét 1. évfolyamon szövegesen, 2. évfolyamtól 8. évfolyamig osztályzattal minősíti. 2-8. évfolyamig a nevelő a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen (lehetőség szerint havonta) érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és év végi osztályzat az érdemjegyek, és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kerül meghatározásra.

2. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
3. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt, a tárgyat tanító nevelő értesíti tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek, beírását pótolja.
4. A 1-8. évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyak elért eredményei kerülnek minősítésre:

Írásbeli feladatok értékelése

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 33 %	elégtelen
34 – 49 %	elégséges
50 – 74 %	közepes
75 – 89 %	jó
90 – 100 %	jeles

Szóbeli értékelés:

Az oktatási, nevelési módszerek fontos területe az ellenőrzés, értékelés. Alapelveinek meghatározásánál figyelembe kell vennünk a tanulók életkori sajátosságait, az értékelés hatását a fejlődő személyiségre, a tanuláshoz való pozitív belső motiváció kialakulására. Iskolánk értékelési rendszere, a követelmények évfolyamonként emelkedő és szigorodó volta a gyermekek teljesítőképességéhez, értelmi, érzelmi, akarati tulajdonságaihoz igazodik.

A 2-8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, és földrajz tantárgyak ellenőrzésének közös követelményei:

- A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik.
- Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében az egyes témák feldolgozása során minden tanuló legalább egyszer felel szóban.
- Az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva, a többi tantárgy esetében egy-egy témakörön belül.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban a tantervben előírt követelményekhez viszonyítják; emellett figyelembe veszik a tanuló tudásának, képességének változását, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

2.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásakor a következő szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A tanulók az első – negyedik évfolyamon hétfőig csak annyi szóbeli és írásbeli feladatot kaphatnak, amelyek elsajátíthatók, illetve elvégezhetők a péntek délutáni napközis foglalkozás tanulási ideje (illetve annak megfelelő otthoni tanulási idő) alatt.
- A házi feladatok meghatározásakor arra kell figyelemmel lenni, hogy azok egy átlagos képességű tanuló számára az életkori sajátosságainak, terheltségének függvényében átlagosan 15-40 perc alatt teljesíthető legyen. Ennél több felkészülést igénylő házi feladat egyik napról a másikra nem adható fel.
- A tanulók az első – negyedik évfolyamon a tanítási szünetekre csak az egyik óráról a másikra esedékes szóbeli és írásbeli házi feladatnak megfelelő mennyiségű feladatot kaphatnak.
- Az ötödik – nyolcadik évfolyamon a tanulók hétfőig és tanítási szünetekre az egyik óráról a másikra esedékes szóbeli és írásbeli házi feladatnak megfelelő mennyiségű feladatot kaphatnak.
- A tanulókkal a tanítási szünet utáni első napon – a heti egyórás tantárgyak kivételével – témazáró (ellenőrző, felmérő) dolgot nem lehet íratni.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni ideje nem lehet több 2 óránál.

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban 5-8. évfolyamokon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a matematikát és a magyar nyelv és irodalmat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás

Jogi háttér

17/2013.(III.1) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelési irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Helyzetelemzés

Intézményünkben, 2002-ben szülői kérésre és a cigány kisebbségi önkormányzat kezdeményezésére elindítottuk a cigány kisebbségi programot.

A szülői igény megjelenését indokolta, hogy az intézményben egyre nagyobb százalékban nőtt a cigány származású tanulók aránya. Ez azt is eredményezte, hogy a tanulók mindegyike részt vesz ebben a programban.

A Cigány kisebbségi oktatásra fordított órák felhasználásra.

- Heti 1 óra roma/cigány népismeret
- Heti 1 óra roma/cigány kulturális tevékenység

Fejlesztési feladatok

1. Ismeretszerzés, tanulás
2. Kritikai gondolkodás
3. Kommunikáció
4. Tájékozódás térben - időben
5. A reflexiót irányító kérdések

1. Ismeretszerzés, tanulás

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Személyes	Családfa	Nemzetiségek

<p>beszélgetések: énkép, szülők, család, rokonok - cigány megnevezések használata. Távolabbi rokoni kapcsolatok megkülönböztetése. A cigány népcsoport életmódja, a család és környezet nemzetiségi kötődése</p>	<p>összeállítása. Generációk együttélése. Családban üzött foglalkozások a múltban (azok nyelvjárási megnevezése) és a jelenben. Gyűjtőmunka tanári irányítással a magyarországi cigány népcsoportokról</p>	<p>földrajzi elhelyezkedése, számossága életmódja ma Magyarországon és Európában. Tömegkommunikációs eszközök használata</p>
<p>Jellemző tárgyak, épületek, képek megfigyelése. A cigány családi ház, az utca, a telep, a település jellegzetessége. A népcsoportok egymáshoz való viszonya. Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése</p>	<p>Adott település lakossága, élete személyes élmények alapján. Óshaza elhagyása. Vándorlás, letelepedés. Tájékozódás Magyarország és India térképén. Felszíni formák, vizek, városok, emberek</p>	<p>A régi cigányházak jellemzői (építőanyag, alaprajz, berendezés). Szimbólumok. Szülő-, tartózkodási-, lakóhely azonossága vagy különbözősége. A cigány népvándorlás útvonalainak nyomon követése. Tájékozódás Eurázsia térképén</p>
<p>A cigány meséken, eredetmondákon keresztül - az életkori sajátosságoknak megfelelően - betekintés az elődök történelmébe. Jelképek: zászló, himnusz</p>	<p>Tanári kérdések segítségével nevezett történelmi események elmondása különös tekintettel cigány személyek, csoportok megnevezésére, cselekvéseire. A cigányok saját igazságszolgáltatási módja: a Romani Kris, a cigány törvény. A vajdák szerepe</p>	<p>A cigány történelem sajátosságai. Cigányok - a három részre szakadt országban - a felvilágosodás korában - a polgári Magyarországon. Törvényi szabályozás, rendelet a leteleítésről. Információk gyűjtése történelmi dokumentumok szövegeiből, képeiből, idős emberek visszaemlékezéseiből. A hazai cigányság politikai, jogi, kulturális érdekképviseleti szervezetei, a nemzetiségi önkormányzatok szerepe (Országos Roma Önkormányzat), civil szervezetek</p>
<p>Ismerkedés régi illetve ma élő hagyományokkal, szokásokkal: mondókák, mesék, találós kérdések,</p>	<p>Mesemondási szokások, híres mesemondók és meseírók. Hazai cigány</p>	<p>A cigány népdalok, balladák témáinak megfigyelése: történelmi, hősi, mitikus, ünnepekhez, szokásokhoz</p>

népi játékok, nyelvtörők, gyermekversek, népdalok, közmondások, időjósítások kapcsán. Szájbőgőzés, pittyegés, csapásolás gyakorlása. Cigány ételek elnevezése, egyszerű ételreceptek gyűjtése	népvidelek: motívumok, színek. A legjellemzőbb férfi és női öltözék tartozékainak megnevezése. A műalkotás megkülönböztetése: műfaj, anyag, technika	kapcsolódó, mindennapokról szóló. Anyaggyűjtés a magyarországi cigányok családi és közösségi szokásairól - könyvtárban, médiatárban, múzeumban. Műalkotások felismerése, megnevezése
Nyelvhasználat a családon belül és kívül. Romani és/vagy beás nyelv otthon és az iskolában	Nyelvhasználati készség fejlesztése (alapszavak és kifejezések, köszönések, köszöntések, számolás, versmondás)	Szótárhasználat, fordítási gyakorlat. A cigány nyelvhasználat sajátosságai, nyelvjárások

2. Kritikai gondolkodás

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
A család és a rokonság életének fontos eseményei (születésnapok, ünnepek, évfordulók). Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása	A család szokásrendszere, időbeosztása, iskolázottsága. Problémák felvetése, megoldási javaslatok	Szabadidő eltöltése. Egészséges életmód (étkezés, mozgás, sportolás). Családi értékrendszerek összehasonlítása. Továbbtanulási tervek
Településtípusok. Különböző házak, utcák, terek, cigánytelepek cigányközösségek egyéni élmények, képek alapján	A régi és mai „lakó” hagyományok összehasonlítása, a cigányságra jellemző jegyek felismerése. Kérdések, érvek a cigány népcsoportok vándorlásával és letelepedésével kapcsolatban	Összefüggések keresése a cigányok történelme, földrajzi elhelyezkedése, nyelve között. Telepítő tényezők. Cigányok Európában. Számosságuk
Híres cigányok régén és ma. Cigány népzene, és modern irányzatai (zenészek, hangszerek, énekesek). Példaképek	Történelmi személyek, mai közzereplők, hétköznapi cigány emberek bemutatása, jellemzése. Szerepük a cigány nemzetiségi azonosságtudat	A nemzetiség és a többség együttélése, kölcsonös egymáshoz viszonyulása. Társadalmi és egyéni lehetőségek, nehézségek objektív feltárása. Vélemények és

	formálásában (pl. Duna és Echo TV dokumentumfilmjei, magyar-cigány nyelvű gyermekfolyóirat: Glinda élettörténete)	kérdések megfogalmazása
A hagyományápolás fontosságának tudatosítása. Nép- és műköltészeti alkotásokban pozitív és a negatív hősök tulajdonságainak elemzése (pl. becsületesség, tisztesség, eszesség, ravaszság, kapzsiság, hazugság, tolvajlás). A cigány kultúrkör színeinek és motívumainak felfedezése	A magyar és a cigány szokások összehasonlítása. A hiedelem világa és alakjai. Bajelhárítás, gyógyítás, jóslás. Babonák. A cigányok vallásossága. Egyházi ünnepek, szertartások, viselkedési módok egyéni élmények feltárásával, filmrészletekkel bemutatásával	Alkotói életutak és stílusok összehasonlítása. A műelemzés legfontosabb módszereinek elsajátítása. A gondolkodásmód, a kulturális különbségek és a mű közötti összefüggés felismerése
A cigány nyelvekben rejlő azonosságok és különbségek	A cigány nyelv szókincse. Jövevényszavak átvétele	A cigány nyelv dialektusai között fennálló hasonlóságok és különbségek érzékelése. Hazai cigány nyelvvizsga központok

3. Kommunikáció

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Családrajz készítése, képi beszámoló. Családtagok, rokonok megszólítása. Cigány ragadványnevek. Beszélgetések nemzetiséghez tartozó személyekkel	Eszmezsere a cigányok egykori és jelenlegi hétköznapjairól. Emlékképek felelevenítése (régii családi fotók alapján). Gasztronómia: a cigány konyha berendezéseinek, régi konyhai eszközeinek, azok használatának bemutatása. A cigány és a magyar ételek	Források olvasása és értelmezése családi, és más közösségi témákban. Önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretek feldolgozása, prezentáció készítése

	összehasonlítása	
Szűkebb és tágabb környezet. Gazdasági élet a ház körül, saját termelés. Magyarországi települések adottságainak (munka és megélhetés) megismerése szülőkkel, idősebb személyekkel történő beszélgetések kapcsán	Élet a vándorutakon. Nyári és téli szálláshelyek. Valóságos vagy képzeletbeli utazás (fotók, képek) utáni élménybeszámoló olyan területekről, ahol cigányok élnek vagy éltek - megfigyelési szempontok alapján	Fogalmazás írása Magyarországon különböző tájain élő vallási felekezethez tartozó cigányok életéről vagy adott település cigány származású lakóinak esküvői, keresztelői, temetési szokásairól
A legfontosabb állami jelképek értelmezése és azokhoz viszonyuló helyes magatartás. A cigány himnusz megtanulása	Népcsoportok (romungrók, oláh cigányok, beások) érkezése hazánk területére (különböző történelmi korokban) - irányított beszélgetéssel, szituációs játékokkal	A nemzetiség fogalmának, tartalmának mélyítése. Bepillantás cigány és más nemzetiségek életébe. Intézményi, szervezeti kapcsolatok keresése
A településen gyűjtött cigány dalok, mondókák, versek, közmondások, játékok tanulása. Egyes mesék dramatizálása. Ünnepekhez kapcsolódó köszöntők, ajándékok. A cigány tánc alapelemeinek kipróbálása	Tánc típusok: szóló, páros, botoló. Hazai és külföldi cigány népdalok, néptáncok megismerése. Még élő hiedelmek, babonák születéssel, kereszteleléssel, házasságkötéssel, halállal kapcsolatosan	Cigányokról szóló alkotások a magyar irodalomban. Egyéni és/vagy csoportos kulturális előadások bemutatása (iskolai, települési rendezvényen).
Néhány gyermekirodalmi mű megtanulása magyar és cigány nyelven	Cigány nyelvek és nyelvjárásaik. Adott település nyelvhasználata	Kiselőadás tartása a cigány kulturális élet (nemzetközi, országos, helyi szintű) eseményeiről - média hírek alapján

4. Tájékozódás térben-időben

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata romani, beás és magyar nyelven. Időmeghatározások		
A településre jellemző helymeghatározások (templom, iskola,	Az idő kifejezéseinek bővítése: év, évtized, évszázad,	Kronológiai adatok rendezése: - A cigányok Európába érkezésük

temető) Viszonyítások tér- idő gyakorlására (előbb, utóbb, előtt, után, később, korábban, ugyanakkor, most, régebben mellett, alatt, felett, mögött). Az idő tagolására szolgáló kifejezések helyes használata: perc, óra, nap, hét, hónap, év	évezred. Az új ismeret elhelyezése már rögzített időpontokhoz viszonyítva (pl. Zsigmond király László vajda és népe számára adományozott menlevelet) Az idő ábrázolása vizuális eszközökkel	előtt. - A cigányok megjelenése Európa országában, különös tekintettel a Balkánon. Tájékozódás térben és időben a történelmi és földrajzi atlasz segítségével (esemény, hely, idő)
Helyi tájékozódás gyakorlása. Egyszerű alaprajzok készítése. Ismerkedés a térképpel	Ismert cigány művészek születési - és temetési helyének megkeresése a térképen. Távolságok becslése és számítása. Életszakaszuk bejelölése időszalagon	Az adott település térképének elkészítése vázlatos bemutatással - a cigányok és más nemzetiségek által tömbszerűen lakott részek kiemelése - meghatározott korszakban
Az idő tagolására és múlására valamint helymeghatározásra vonatkozó kifejezések gyűjtése és használata	Magyarországi cigányok a feudalizmus korában. A tanultak elhelyezése az időszalagon a kiemelt időpontokhoz képest	Magyarországi cigányok a felvilágosodás korában. Európai történelmi atlasz tanulmányozása, a cigányok vándorlásának nyomon követése. Az útvonal kézzel történő megrajzolása. A tanult országok, ismertebb települések megkeresése a térképen
Hagyományos foglalkozások bemutatása és kipróbálása (vályogtéglá készítése, kosárfonás, fafaragás...)	Modellezések: szekerek, cigány kunyhók, speciális használati tárgyak (makett, terepasztal...)	Történelmi helyszínek modellezése

5. A reflexiót irányító kérdések

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Hasonlóságok és különbségek mélyítése csoportokban, egyéneknél	Adott település népcsoportok szerinti összetétele (nyelvi, kulturális jellemzők).	Az ország népcsoportjai. Különböző népcsoportokhoz tartozó személyek a

	Azonosságtudat formálódása	rokonságban, családban. Identitás vállalásának mélyítése
<p>Fejlődjön a tanuló önismerete: Mire vagyok képes? Milyen szeretnék lenni?</p> <p>Tudjanak választ adni kérdésekre: Melyek a családi és egyéni (öröklött, szerzett) tulajdonságaik? Foglalkoztassák olyan kérdések, hogy mennyire fontos a hasonlóságok és különbségek elfogadása társaikkal szemben. Tisztelje, tartsa be a szabályokat.</p>	<p>A tanulóknak alakuljon ki a felismerés, hogy a cigány népcsoporthoz való tartozás többletet, kulturális színességet jelent.</p> <p>Érdeklődjön a családi gyökerek, népe múltja iránt. Milyen mértékben határozza meg a lakókörnyezet az emberek mindennapi életét és kultúráját? Hogyan lehet a hagyományokat továbbadni?</p>	<p>A tanulóknak fogalmazódjanak meg kérdések, érezzenek késztetést a válaszkeresésre: Miért nem viselnek háborút a cigányok? Miért vannak gazdag és szegény országok, települések, családok, egyének? Miért vannak munkanélküliek? Hogyan kapcsolódnak, élnek együtt különböző kultúrák? Mi a hit, a vallás szerepe a cigányok életében?</p>

Közműveltségi tartalmak

1-4. évfolyam

1. Közösségi élet (régén és ma):

- Énkép, családi kör, rokoni kapcsolatok
- Élethelyzetek, életmódok, események, ünnepek
- Településtípusok, utcák, házak, berendezési tárgyak
- Lakóhely és közvetlen környezete

2. A cigány kultúrkör elemei

- Hagyományos cigány mesterségek, gazdasági élet
- A cigány konyha sajátosságai
- Dalok, mondókák, versek, mesék, közmondások, köszöntők játékok
- A cigány tánc alapelemei

3. A cigány nyelvek (romani, beás)

5-8. évfolyam

1. Nemzetiségi azonosságtudat, pozitív minták, példaképek

2. Földrajzi elhelyezkedés

- Vándorlások útvonala, letelepedések

- Magyarországi cigány népcsoportok a térképen

- Cigányok Európában

3. Történelmi események időszalagon

4. Alapismeretek a magyarországi és európai cigányok kultúrájáról

- Cigányzene és tánc típusai, népviselet

- Irodalmi és képzőművészeti alkotások, életutak, munkásságok

- Cigány nyelvek eredete, nyelvjárások

2.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT)

A NETFIT a testnevelés és sport műveltségi területen pedagógiai eszközként alkalmazott tesztrendszer, amely elsősorban diagnosztikai jelleggel képes a tanulók fizikai-fittségének mérésére és nyomon követésére. A tesztrendszer tudományos módszerekkel meghatározott egészségsztenderdek (amelyek az egyes korosztályok és a nemek tekintetében külön-külön állnak rendelkezésre) alapján alkalmas a tanulók egyéni fizikai-fittségi fejlesztését középpontba helyező értékelésére, továbbá a testnevelés-sport műveltségterületi oktatás hatékonyságának, egészségfejlesztési és személyiségfejlesztési folyamatainak nyomon követésére.

1. A tesztrendszer összeállításának szempontjai

A NETFIT egy olyan országosan egységes módszertani alapokon nyugvó diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota mérhető és értékelhető. A NETFIT ezen túlmenően az egészséggel kapcsolatos fittségi állapotot átfogóan jellemző mérési, értékelési és visszajelentő rendszer is, amely lehetővé teszi a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról. A pedagógiai eszközként történő alkalmazása lehetővé teszi a tanulók fizikai fittséggel kapcsolatos ismereteinek bővítését, egészséggel és testmozgással kapcsolatos attitűdjének formálását.

A NETFIT a tanulók fizikai fittségi állapotát az egyes tesztekől, nemtől és életkortól függően változó külső kritériumértékek alapján felállított úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja. Az egészségsztenderdek olyan teljesítményminimum értékek, amelyeket teljesítve a tanuló egészséges fittségi zónába kerül. Amennyiben a tanuló egy tesztben nem éri el az adott sztenderd értéket, úgy a teljesítménye a fejlesztési, vagy fokozott fejlesztési zónába kerül. A fejlesztési és a fokozott fejlesztési zóna felhívja a tanuló, a törvényes képviselő (szülő), az iskola testnevelést tanító pedagógusainak, valamint az iskola-egészségügyi

ellátásban részt vevő védőnő figyelmét arra, hogy a tanuló esetében az adott képesség, fitsségi összetevő esetében beavatkozás, specifikus egyéni fejlesztés lehet indokolt.

A NETFIT elsődlegesen az egészséghez szükséges fitsségi állapot elérését, megőrzését, javítását (fejlesztését) célozza a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

Mivel az egészséggel kapcsolatos fitsségi állapot fejlesztését az iskolai testnevelésben nemtől, kortól, testi adottságoktól függetlenül mindenki számára biztosítani kell, a NETFIT alapvető célja, hogy a rendszeres és egész életen át tartó fizikai aktivitás igénye a tanulók életmódjába, egészségmagatartásába épüljön.

A NETFIT a tanulók számára megkönnyíti és segíti a fizikai aktivitással és fitsséggel kapcsolatos ismeretek elsajátítását is. A NETFIT céljainak, összetevőinek, tanulók általi megismerése, így különösen a tesztrendszer rendszeres (oktatási céllal történő) felhasználása önmagában is növeli annak valószínűségét, hogy a rendszeres testmozgás beépül a tanulók mindennapi életébe, saját egészségük megőrzése érdekében.

A NETFIT alkalmazását informatikai alapú komplex visszajelentő és értékelő rendszer támogatja. A támogató rendszer célja, hogy a mérések tényleges pedagógiai célt szolgáljanak, és kedvezően hassanak a tanulói, valamint a tanári, tanítói tevékenységre, összességében pedig a tanulási-tanítási folyamatra.

Ennek megfelelően az egyes tanévekben a fizikai- fitsségi mérések lebonyolítását és a mérési eredmények rögzítését követően az aktuális, saját fitsségi szintjéről szóló értékeléshez minden tanuló hozzáfér. A közvetlen és személyre szabott visszajelzés segíti a tanulókat a saját, személyre szabott fizikai- fitsségi programtervezésben.

Az iskola testnevelést tanító pedagógusai az értékelést szolgáló rendszerelemet használva egyénileg azonosíthatják a tanulók erős és fejlesztésre szoruló oldalait a fizikai- fitsségük tekintetében, és a mért eredményeket figyelembe véve közösen megtervezik és alakítják a testnevelés órák egyéni fejlesztési igényeket figyelembe vevő programját.

A NETFIT a szülők számára is biztosítani képes annak lehetőségét, hogy közvetlenül tájékoztatást kapjanak és tájékozódhassanak gyermekeik fizikai- fitsségi szintjéről. A szülők számára is biztosított visszajelzés, visszacsatolás lehetősége a rendszer lényegi eleme, hiszen felhívja a figyelmet a gyermek fitsségi állapotával, rendszeres testmozgásával kapcsolatos közös felelősségre.

A NETFIT ösztönözni képes azt, hogy a tanulók fizikai-fitsségi szintjének javítása érdekében egészségfejlesztési hálózat jöjjön létre és működjön a tanulók, a tanulók szülei és az érintett pedagógusok, valamint (akár) a védőnők között. A NETFIT által célzott ideális pedagógiai felhasználás módja az, ha a visszacsatoló és értékelő rendszerelem adatainak elemzését, értékelését a hálózat tagjai közösen végzik el.

A NETFIT alkalmazását igazgatási, statisztikai lekérdezési lehetőségeket biztosító alrendszer is támogatja, amelyen keresztül az érintettek számára egyszerűen nyomon követhetővé válik a tanulók anonimizált fitsségi eredményeinek alakulása, változása, amely alapján célzott intervenció programok valósíthatók meg.

Az iskola testnevelést tanító pedagógusai az általuk elérhető kumulált (statisztikai) adatokat elemezve javaslatot tehetnek a pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program és helyi tanterv módosítására, de a rendszer támogatni képes a szaktanácsadásban, (testnevelés) tantárgygondozásban részt vevők munkáját is.

2. A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fitsségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan pedig négy fitsségi profilt különböztet meg, az alábbiak szerint.

2.1. A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése

2.1.1. A testösszetétel és tápláltsági profil

Az elhízás és túlsúly előfordulási gyakorisága ma már a gyermekek, tanulók tekintetében is jelentős mértékű. A testösszetétel kedvezőtlen irányú változása szoros összefüggést mutat a csökkenő fizikai aktivitással és a helytelen táplálkozással. A magas testzsírtartalom megnöveli a szív- és érrendszeri megbetegedések, a 2-es típusú cukorbetegség, a daganatos megbetegedések és egyes pszichológiai betegségek kialakulásának kockázatát. A túlsúlyosság és egyéb érrendszeri megbetegedést kiváltó kockázati tényezők megjelenése az egész élettartamra kihat, így különösen fontos hangsúlyt fektetni a testösszetétel vizsgálatára az átfogó, egészséggel összefüggő fitsségi profil kialakításában. Mint a fizikai- fitsségi állapot minden dimenziója, a testösszetétel is hatással van az egészségi állapotra (már gyermekkorban is), és rendszeres fizikai aktivitással kedvező irányba mozdítható. A NETFIT testösszetételi és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömeg-indexet és a testzsírszázalék értéket.

2.2. A tanulók vázizomzatának fitsségére vonatkozó (pálya) tesztek

2.2.1. A vázizomzat fitsségi profil

A vázizomzat fitsségi profil az egyes izomcsoportok erejére és erő-állóképességére vonatkozik. A nem megfelelő szintű izomerő, erő-állóképesség sérülésveszélyhez, mozgásszervi megbetegedések kialakulásához, hátfájdalmakhoz vezethet a későbbi életkorban. A felsőtest, így a törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága fontos szerepet játszik a deréktáj megfelelő működésében, a megfelelő testtartás kialakításában, és a derékfájdalmak megelőzésében. A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fitsségével a kézi szorítóerő mérés, a helyből távolugrás teszt, az ütemezett hasizom teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt és a törzsemelés teszt foglalkozik.

2.2.2. A hajlékonysági profil

A testtartásért felelős izmok kellő ereje és nyújthatósága, valamint a megfelelő ízületi mozgásterjedelem fenntartása fontos a mozgató rendszer egészségének megőrzése érdekében. A NETFIT-ben használt hajlékonysági teszt esetében a mérés egy időben csak az egyik oldalt érinti, így meghatározható a térdhajlító izmok nyújthatóságában fellépő bármilyen eltérés a két oldal között és elkerülhető mindkét térd egyidejű hyperextenziója. A teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.

2.3. A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya)teszt

2.3.1. Az aerob fitsségi profil

Az aerob fitsségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, amely az egyik a legfontosabb eleme a

NETFIT-nek. Az aerob kapacitás kiváló mutatója a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, értékét befolyásolja a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képessége. Az aerob kapacitás szintjét meghatározó adatok összefüggésben állnak a metabolikus szindróma megjelenésével, amely olyan tényezők (például magas triglicerid-szint, magas vérnyomás, magas inzulinszint) együttes előfordulását jelenti, amely növeli a cukorbetegség és a keringési megbetegedések kialakulásának kockázatát. Számos tanulmány bizonyítja, hogy a megfelelő szintű aerob fitsségi szint védőfaktorként szolgál a betegségek magas vérnyomás, szívkoszorúér megbetegedések, kóros elhízás, cukorbetegség, és több más egészségügyi probléma kialakulásában, még a túlsúlyos egyének között is.

3. Gondolkodási műveletek

A pályatesztek tanórai keretek között történő egyéni, páros, csoportos, kooperatív módon történő elsajátítása, feldolgozása során a NETFIT alkalmas a testnevelés és sport műveltség terület alapelveivel összhangban tanulók széleskörű mozgásműveltségének fejlesztésére is. Ennek megfelelően az 5-8. évfolyamon a tanuló már képes a NETFIT pályatesztek helyes kivitelezésére, és képes önmagának célt állítva alkalmazni azt. Képes továbbá egy társát segíteni, teszt szituációban. 9-12. évfolyamon a tanuló képes a pedagógus irányítása mellett, később önállóan a NETFIT tesztrendszer felhasználásával önálló fejlesztési (mozgás, fitsségi edzés) program kialakítására. Rámutat a testnevelés órai és szabadidőben végezhető mozgásfeladatok és testedzés prevenciók hatására, a pozitív közérzet kialakítására.

A pályatesztek tanórai keretek között történő egyéni, páros, csoportos, kooperatív módon történő elsajátítása, feldolgozása során a NETFIT alkalmas a testnevelés és sport műveltség terület alapelveivel összhangban tanulók széleskörű mozgásműveltségének fejlesztésére is. Ennek megfelelően az 5-8. évfolyamon a tanuló már képes a NETFIT pályatesztek helyes kivitelezésére, és képes önmagának célt állítva alkalmazni azt. Képes továbbá egy társát segíteni, teszt szituációban. 9-12. évfolyamon a tanuló képes a pedagógus irányítása mellett, később önállóan a NETFIT tesztrendszer felhasználásával önálló fejlesztési (mozgás, fitsségi edzés) program kialakítására.

4. A NETFIT mérések megszervezése

4.1. A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fitsségére vonatkozó (pálya)tesztek

A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fitsségére vonatkozó méréseket testnevelés tanórai keretek között kell elvégezni, a testnevelés és sport műveltségterületi oktatás (tanóra) helyszínéül szolgáló sport-és szabadidős programok szervezésére rendszeresített iskolai infrastruktúrában zárt helyiségben, vagy alkalmas szabadtéri területen. A (pálya)tesztek lebonyolítása előtt a tanulóknak bemelegítő gyakorlatokat kell végezniük olyan módon, hogy a gyakorlatok terhelése ne befolyásolja kedvezőtlenül a teszteredményt. A tesztméréseket akkor lehet lebonyolítani, ha a tanulók megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek a tesztek végrehajtását illetően.

A mérések lebonyolíthatóak egyéni, illetve csoportos formában. A tesztek végrehajtását kizárólag az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa ellenőrizheti.

4.2. A tanulók testösszetételére vonatkozó (antropometriai) mérések

Az antropometriai mérések elvégzéséhez szükséges feltételeket a nevelési-oktatási intézmény biztosítja. Az antropometriai méréseket az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi. A mérést a testnevelés tanórán folytatja le.

A NETFIT lebonyolítására fordítható ajánlott időkeret 4-8 tanítási óra/osztály vagy tanulócsoporthoz.

4.3.A mérési eredmények rögzítése és feltöltése

A mérési eredmények mindegyikét a mindenkori tanév rendjéről szóló rendeletben meghatározott mérési időszak utolsó napjának 24. órájáig fel kell tölteni a NETFIT-et támogató informatikai rendszerbe.

A mérési eredményeket egyéni, vagy csoportos értékelő lapokon kell rögzíteni. Az eredményeket a NETFIT rendszerből letöltött és előre kinyomtatott adatlapokra vagy amennyiben annak infrastrukturális feltételei adottak, közvetlenül a NETFIT-et támogató informatikai rendszerbe az iskola testnevelés tantárgyat tanító, méréseket lefolytató pedagógusa tölti fel.

Az előre kinyomtatott adatlapokon előzetesen rögzített mérési eredmények NETFIT-et támogató informatikai rendszerbe történő feltöltésének egyik módja az lehet, ha a mérést lefolytató pedagógus mint az informatikai rendszerben az adatok rögzítésére jogosultságot szerzett felhasználó a web-alapú felületen, a kötött munkaidőben, vagy a munkaidő fennmaradó részében maga gondoskodik.

4.4.A mérési eredmények értékelése

A NETFIT rendszerbe feltöltött anonimizált tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai rendszer automatikusan kiértékeli. A feltöltött eredményekhez, és az azok értékelését tartalmazó adatlaphoz a tanuló (mérési azonosítója használatával) a rendszer felhasználójaként hozzáfér.”

2.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskola egészségnevelési elvei

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel, milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- A tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk, és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat.
- A tanulók életkoruknak megfelelő szinten, a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel, mint például a
  - a) a családi és kortárskapcsolatok,
  - b) a környezet védelme,
  - c) az aktív életmód, a sport,
  - d) a személyes higiénia,

- e) a táplálkozás,
  - f) az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
  - g) a szexuális fejlődés.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának természetes feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák, az iskolai sportkör foglalkozásai, napközis szabadidő.
- A környezetismeret, magyar irodalom, biológia, hit-és erkölcstan, technika tantárgyak.
- Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások, fogápolással foglalkozó bemutatók szervezése. Félévente, osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra (környezetvédelmi szakkör keretében), télen szánkózás szervezése.
- Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele, a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez, és felvilágosító előadások tartásához.

Az iskolai testi-lelki egészségnevelés területén kiemelt szereppel rendelkező munkatársak:

munkakör	feladat
Osztályfőnök	Családokkal való kapcsolattartás. Nevelési feladatok, példamutatás.
Diákönkormányzat segítő tanár	A szabadidő hasznos eltöltésére és az egészséges életmódra nevelés. Demokratikus képviselő tanítása.
Testnevelő	A megfelelő tartásjavító, erősítő gyakorlatok végeztetése. Sportolási alkalmak megszervezése.
Iskolai védőnő	Felvilágosító előadás.
Gyermek és ifjúságvédelmi felelős	Hátrányos helyzetű tanulók, veszélyeztetett gyermekek gondozása.

Feladat megnevezése	Megállapítások	Ebből adódó feladatok
Étkeztetés	A táplálkozási szokások gyermekkorban alakulnak ki. Rögzülnek a táplálkozási minták, kialakul a helyes étkezési mód és az étkezés biztonságos, higiénés és kultúrált szintje.	Megfelelő környezet kialakítása. Változatos étrend igénylése. Helyes étkezési szokások gyakoroltatása.
	Látás, hallás, testi fejlődés,	Rendszeres, preventív

Iskolaorvosi ellátás	stb. rendszeres ellenőrzése mellett kiszűrhetők az egészséget komolyabb károsító tényezők. Fogászat, szájhygiéna.	egészségügyi vizsgálatok. Szükség esetén beutaló szakorvosi ellátásra.
Balesetmegelőzés, baleseti ellátás	Baleset szempontjából tipikus veszélyhelyzetek: -óráközi szünetek, -testnevelés órák, -osztálykirándulások, -iskolai sportversenyek, -ünnepségek.	Balesetvédelmi oktatás. A pedagógus és a tanulók életmentéssel, elsősegélynyújtással kapcsolatos jártasságának felfrissítése. Tanítási idő alatt folyamatos telefonriasztási lehetőség biztosítása.
Beteg gyerek ellátása	Elsősegélynyújtás - szükség esetén.	A szülő értesítése. Orvoshoz vinni a gyereket a szabadidő szervező közreműködésével.
Munkavédelem	Az iskola helyiségei építészeti, munkavédelmi előírásoknak megfelelően vannak kialakítva. Emellett lehetnek sajátos kockázati tényezők. Utazás, kirándulás megszervezése körültekintő óvatosságot igényel.	Tűzriadó, balesetvédelmi, munkavédelmi oktatás megtartása (szabadidő szervező- munka és tűzvédelmi felelős). Elsősegélynyújtási ismeretek megtanítása
Személyi tisztaság	A tanuló környezetének tisztántartása, tisztasági szokások korai kialakítása mellett válik belső igényévé.	Tantermek tisztántartása, mellékhelyiségek, kézmosók korszerűsítése. Tisztasági szokások kialakítása.

KÖRNYEZETNEVELÉSI PROGRAM

Feladatunk a környezetvédelmi szemlélet megalapozása. Ösztönözzük a közvetlen környezet esztétikussá tételét, annak megvédését, és ezen keresztül tágabb környezetünk, a természet óvását. A már rendszeressé vált iskolai kirándulások, táborok alkalmával mindenki lehetőséget kap hazánk természeti értékeinek megismerésére is.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés *rendszer-szemléletű, holisztikus* látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület).

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmi szempontból fontos, hogy a környezeti nevelés *helyi* problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben megláttatja ezek *globális* összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az *együttműködésre nevelés*, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, *problémamegoldó* gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

Konkrét célok és feladatok

- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékenyvé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.

- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodás, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- A jelenségek természettudományos összefüggéseit bemutató tantárgyak emelt óraszámában jelennek meg a kerettantervben.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (technika-életvitel, történelem, társadalomismeret-etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- A valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programok: erdei iskola, témahét, jeles napok megünneplése, terepi foglalkozások a természetismeret és a környezetünk és egészségünk tantárgy keretében (ez iskolánkban egy speciális tantárgy).
- Konkrét természetvédelmi és környezetvédelmi oktatás a felsőbb évfolyamokon a természetismeret tantárgy (ez iskolánkban egy speciális tantárgy, mely nem egyezik meg a kerettantervben szereplő 5-6. osztályban tanítandó tantárggyal, de holisztikus jellege van) keretében.

3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

A tanórai tartalom a tanulók számára a kötelezően elsajátítandó tartalmat jelenti. Ennek szervezési formája lehet

- hagyományos, mely alatt a 45 perces tanórákat értjük, illetve
- nem hagyományos tanóra, ami lényegében a komplex (kereszttantervi, tantárgyközi) foglalkozásokat öleli fel, s mint ilyen kiemelkedő jelentőségű a környezeti nevelés szempontjából (pl. projektmódszer, erdei iskola, témanap-témahét, terepgyakorlat stb.) Ezek olyan tanulásszervezési formák, amelyeknek éppen az egyik meghatározó jellege, hogy nem tanórakeretben történnek.

Hagyományos tanórai foglalkozások

A nemzeti alaptanterv és a kerettanterv lehetőségeit kihasználva – a tantárgyi programokból kiindulva – meg kell határozni a környezeti nevelési tananyagot. Minden tantárgyba próbáljuk beépíteni a környezeti nevelés célkitűzéseit. Jelenjenek meg a környezeti nevelési programban itt az egyes tantárgyak elvárásai, céljai környezeti nevelési szempontból. A helyi tanterv megírásakor is törekedjünk rá, hogy az egyes tantárgyak célkitűzéseinél jelenjenek meg a környezeti nevelési célok is.

Meg lehet állapodni abban, hogy a tanárok a tanmenetben jelöljék valamilyen módon azokat az órákat, amelyek tananyaga szorosan kapcsolódik a környezeti nevelési célkitűzésekhez.

A tanórán a tananyagon kívül még sok apróság is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra.

Alább az egyes tanórákon megvalósítható környezeti nevelési célok, feladatok szerepelnek, ezeket érdemes átgondolni, mit tart az iskola belőle megvalósíthatónak, lehet belőle válogatni, új ötleteket hozzá tenni.

Lehet önálló tantárgyat is létrehozni a környezeti nevelési tartalmak oktatására, de ha az iskola egészét nem hatja át a környezeti nevelés szelleme, nem érjük el vele célunkat.

Például iskolánkban konkrét természetvédelmi és környezetvédelmi oktatás folyik a felsőbb évfolyamokon a természetismeret tantárgy (ez iskolánkban egy speciális tantárgy, mely nem egyezik meg a kerettantervben szereplő 5-6. osztályban tanítandó tantárggyal, de holisztikus jellege van) keretében.

Nem hagyományos tanórai foglalkozások

Kötelező tananyag elsajátítása nem hagyományos (45 perces) órakeretek között is történhet. Néhány példa szerepel itt az ilyen típusú tanítási-tanulási keretre. Ezek a környezeti nevelés céljainak kitűnően megfelelnek:

- Erdei iskola: „Az erdei iskola olyan többnapos, szorgalmi időben megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől különböző helyszíni, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység, melynek során a tanulás folyamatát – a tanulói képességek fejlesztését és a tananyag elsajátítását – a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő (kooperatív-interaktív) megismerő tevékenységére építik. az ismeretszerzés folyamatában elsősorban tanulási technikákra helyezi a hangsúlyt. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.” (Lehoczky János)
- Jeles Napok: Ide a hagyományosan, minden évben megtartott, állandó programmal rendelkező jeles napokat vegyük listára, melyen kötelező tananyagot sajátítatunk el. Iskolánkban ilyen a Víz Világnapja, a Madarak és Fák Napja.
- Nem a tanteremben tartott óra: Iskolánkban a háziállatfajták oktatásánál meglátogatunk egy gazdasági udvart.

Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkör
- önképzőkör
- fakultáció
- gyűjtőmunka
- diákkonferencia

- fórum
- vetélkedő
- nyári tábor
- kézműves foglalkozás
- színház, mozi
- kirándulás, túra
- tanulmányút
- múzeum, állatkert látogatása
- pályázatokon való részvétel
- hulladékgyűjtés
- települési környezet szépítése

4. Módszerek

Használhatunk hagyományos módszereket, de a környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabbak az élményalapú, tevékenység alapú, érzékenyítő, interaktív módszerek. Törekedni kell ezek minél sokoldalúbb alkalmazására.

5. Taneszközök

- Tankönyvek, nyomtatott és elektronikus anyagok, természetismereti könyvek, mesekönyvek, játékgyűjtemények, hírlevelek, folyóiratok, természetfilmek, dokumentumfilmek, diasorozatok, plakátok.
- Térképek, tájékozódási eszközök (iránytű, tájoló), modellek, tablók.
- Fizikai, kémiai mérésekhez megfelelő eszközök, anyagok, biológiai vizsgálatokhoz szükséges eszközök, anyagok (nagyító, mikroszkóp, bonckészlet stb.).
- Játékokhoz szükséges felszerelések (labda, szembekötő stb.)
- Anyagok és eszközök a kézműves foglalkozásokhoz, gyakorlati természetvédelemhez (papír, ragasztó, írószerszámok, faanyag stb.)
- Eszközök és anyagok az életvitel és gyakorlati ismeretek környezeti nevelési célkitűzéseire (pl. megfelelő szerszámok)

6. Az iskolai környezet

Az iskolaépület és működtetése

Ennek a fejezetnek az a célja, hogy átgondoljuk, mi az, amit változtatni szeretnénk és tudunk (van rá lehetőség, megoldható pénzügyileg is), hiszen az iskolai környezet is jelentős hatást gyakorol a gyerekek személyiségének formálódására. Meg kell próbálni olyan körülményeket létrehozni, mely lehetővé teszi, hogy a gyerekek örömmel érkezzenek az iskolába, úgy érezzék, hogy az iskola értük van.

- Ügyeljünk az iskola esztétikusságára, a termek, folyosók ne kongjanak az ürességtől, legyenek falújságok, színes tablók, tárlók, ahol a gyerekek műveit is kiállíthatjuk.

Adjuk meg a lehetőséget, hogy a gyerekek maguk is részt vehessenek környezetük szépítésében.

- Legyenek az iskolában megfelelő termek, helyiségek, ügyeljünk a világosságra és a megfelelő hőmérsékletre.
- Az iskolaudvar zöldítése: próbáljunk minél több zöld területet csempészni az iskola udvarára. Törekedjünk rá, hogy legyen minél több fa. A mi iskolánkban minden Madarak és Fák Napján az első osztályosok ültetnek egy fát, melyet attól kezdve ők gondoznak. Létrehozhatunk virágos kertet, sziklakertet, melyet a gyerekek szívesen gondoznak. Helyezzünk el padokat is az udvaron, hogy a gyerekek le tudjanak ülni, mert sokszor azért nem mennek ki szívesen az épületből, mert nem tudnak hol beszélgetni.
- Hulladékkezelés: Szervezhetünk az iskolában szelektív hulladékgyűjtést, bár a falvak nagy részében még nincs megoldva a szelektív hulladékgyűjtés, ezért csalódást okozhat a gyerekekben, ha látják, hogy az iskolában szétválogatott hulladék végül egy helyre kerül. Papírgyűjtést viszont lehet rendezni, és megszervezni a MÉH-be való elszállítását. A papírt és a szerves hulladékot gyűjtsük külön. A papírt begyűjtésre használhatjuk a fatüzelésű kazánoknál, a szerves hulladékot pedig komposztáljuk. A papírgyűjtőket és a szerves hulladékgyűjtőket a gyerekek készítették. A komposztot az iskolakertben használjuk fel.
- Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás: nyílászárók megfelelő szigetelése, energiatakarékos izzók beszerelése, víztakarékos WC tartályok felszerelése. Persze fontos, hogy a gyerekek is figyeljenek oda, hogy a villanyok le legyenek kapcsolva ott, ahol nem tartózkodnak, a csapok megfelelően legyenek elzárva stb.

Az iskola életvitele

Az iskola mindennapi életét is meg kell tervezni a környezeti nevelés szempontjából.

- Pedagógusok, iskola dolgozóinak példamutató magatartása (tartsák be ők is a hulladékkezelés, energia- és vízgazdálkodás gyerekek számára is előírt szabályait, a takarítók ügyeljenek a hulladékkezelésre, gondnok, technikai dolgozó munkavégzése, élete is legyen példamutató stb.). Étkezés: terítés, étkezés anyaga, minősége, kulturált étkezés szokásai (asztalnál ülve, csendben, az ételt megköszönve, gyerekek is részt vehetnek a terítésben, segíthetnek a tálalásban stb.)
- Szünetekben szellőztetés, minél többet legyenek a gyerekek az udvaron stb.
- Délutáni foglalkozás megszervezése, napközi, tanulószoba.

7. Kommunikáció

1. Iskolán belül

- Tanárok–iskolavezetők, tanárok–tanárok: előre kiírt és rögtönzött értekezletek, faliújság, megbeszélések,
- Diákok–tanárok: faliújság, iskolarádió, iskolaújság, diákönkormányzat, osztályfőnökök tájékoztatása,
- Diákok–diákok: faliújság, iskolarádió, diákönkormányzat,

- Iskola–szülők: szülői értekezletek, fogadóórák, levélben való tájékoztatás, nyílt napok, szülőkkel közös programok, kiállítások.
- Iskola–fenntartó: iskolagyűlés
- Iskola–partnerek: nyílt programok, nyílt napok, levélben való tájékoztatás.

2. Külső (helyi és országos média)

- Nyílt programok.
- Országgal: TV, rádió, Internet.

2.12. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Magatartásból adott érdemjegyek feltételei:

A tanuló magatartásjegyében kifejezésre jut:

- az iskolába járási fegyelme (a Házirendben meghatározott bizonyos igazolatlan óraszám, amely mellett a tanuló magatartásjegye - ha az egyéb feltételek teljesülnek - lehet példás, jó, változó);
- társaihoz való viszonya (segítőkészség, szolidaritás, stb.);
- a tanáraival szemben tanúsított magatartása (udvariasság);
- beszédstílusa, a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai szervezésű rendezvényeken;
- a tanuló korábbi magatartásához képest történt (pozitív vagy negatív irányú) változás;
- óra alatti magaviselet (a fegyelmezettség szintje).

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- közösség alakítását, fejlődését, munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi.
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne
- a Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész

Jó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás
- a Házirendet és az iskolai élet szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a közösségi életben csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével kifogások merülnek fel, de igyekszik javulni
- a Házirendet és egyéb szabályokat csak ismételt és állandó figyelmeztetésre hajlandó betartani
- nevelőivel, társaival, szüleivel nem tisztelettudó és nem udvarias
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki.

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt
- a Házirendet nem tartja be ismételt figyelmeztetésre sem
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik, szándékosan rongál

A szorgalmat minősítő osztályzat tartalma

A tanuló szorgalomjegyében kifejezésre jut:

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között vagy minden tárgyat igyekszik tanulni),
- a tanuló képességéhez mért teljesítménye,
- a tanuló feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége),
- a tanuló részvétele az órák menetében (aktivitás),
- a tanuló írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (pl. gyakran otthon hagy-e kötelező felszerelési tárgyat).

Példás:

1) Tanulmányi munkában:

Figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit:

- az életkörülményeket
- a képességek szintjét

Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi munkáját

Minden tárgyban kiemelkedően végzi munkáját.

2) Önállóság szintje:

Önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres.

3) Kötelességtudata:

Magas fokú, munkatempója állandó, mindig felkészül, figyel, érdeklődő

4) Érdeklődése:

Az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed. Egyes iskolai tantárgyakból a tananyagon felül is jól produkál, versenyeken képviseli az iskolát.

Jó:

- 1) Figyel az órákon, házi feladatait rendszeresen elvégzi. Az órákra lelkiismeretesen felkészül. Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik.
- 2) Ösztönzően tevékenykedik és ellenőrzi önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget kérnie.
- 3) Felkészül, de különösebb érdeklődést nem tanúsít.
- 4) Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- 1) Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- 2) Önállóan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- 3) Munkáját a változékonyság jellemzi.
- 4) Szétszórtság jellemzi.

Hanyag:

- 1) Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- 2) Nem dolgozik együtt a csoporttal.
- 3) Nem törődik kötelességeivel.
- 4) Érdektelenség, teljes közöny jellemzi.

Ezek alapján a szempontok alapján kívánja értékelni testületünk a tanulói személyiségeket. A kritériumok ilyen behatárolt voltát azért választottuk, hogy objektívebbek legyenek a döntés körülményei. Célunk volt olyan eszköz létrehozása, amely segíti a megítélést, ugyanakkor elfogadható „etalon” a szülők, tanulók számára is.

Jutalmazás, büntetés iskolai elvei

A gyerekek jutalmazása, értékelése nagyobb iskolai fórumok előtt történik.

Az osztály, iskola közössége elé állítjuk példaképnek kiemelkedő szorgalmú, magatartású gyerekeinket. Az egész évben kiemelkedők, a ballagási és tanévzáró ünnepség alkalmával, az igazgatótól vehetik át oklevél és könyvjutalmukat.

A nyolc éven át kiemelkedő teljesítményt nyújtó végzős diákjaink „Móricz” díjban részesülnek.

Kritériumok

- Tanulmányi eredmény
- Magatartás
- Versenyek
- Közösségi tevékenység, pl. ügyelet, rendezvények, stb.

Elmarasztalási szokásaink sokkal zártabbak, de ezeknek is meg van a nyilvánosságuk. Kerüljük a megszegyenítést, de határozottan megrójuk azokat, akik a közösség szellemét rombolják, vagy magatartásuk nem felel meg iskolánk értékeinek.

Számunkra kiemelkedően fontos pedagógiai elv, hogy a gyermek személyiségének fejlesztését, fegyelmezését, csak a fegyelmező és dicsérő metódusok együttes alkalmazásával lehet teljes értékűen elvégezni.

Éppen ezért, az alábbi táblázatokban rögzítjük kiszabható dicsérő, és fegyelmező intézkedéseinket

Dicsérő és elmarasztaló fokozatok az intézményben:

Dicsérő:

Iskolában	Napköziben
- Szaktanárdicséret	- Szóbeli csoportvezetői dicséret
- Szóbeli osztályfőnöki dicséret	- Írásbeli csoportvezetői dicséret
- Írásbeli osztályfőnöki dicséret	
- Igazgatói dicséret	- Igazgatói dicséret
- Nevelőtestületi dicséret	- Nevelőtestületi dicséret

Elmarasztaló:

Iskolában:	Napköziben:
- szaktanári figyelmeztetés	- szóbeli csoportvezetői
- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés	- figyelmeztetés
- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés	- írásbeli csoportvezetői
- osztályfőnöki megrovás	- figyelmeztetés
- igazgató figyelmeztetés	- a tanuló felfüggesztése
- igazgatói megrovás	- a tanuló kitiltása

Jánkmajtis, 2017. december hó 14.

Záró rendelkezések

1.1 Jelen pedagógiai program módosítása csak a nevelőtestület elfogadásával és az intézményvezető jóváhagyásával lehetséges.

1.2 Az iskola 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

1.3 A Jáankmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola pedagógiai programját az intézmény vezetőjének előterjesztése alapján a nevelőtestület 2017. december 14. napján elfogadta.

1.4. A Jáankmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola Csegöldi Tagintézménye , mint tagintézmény szintén ezt a pedagógiai programot használja nevelő-oktató munkája során.

Jáankmajtis, 2017. december 14.

.....
Jegyzőkönyv vezető

.....
Intézményvezető

A diákönkormányzat képviselőjében az előzetes véleményezési jog gyakorlását igazolom:

.....
DÖK vezetője

Jáankmajtis, 2017. december 14.

A szülői munkaközösség képviselőjében az előzetes véleményezési jog gyakorlását igazolom:

.....
SZMK elnöke

Jáankmajtis, 2017. december 14.

A szervezeti és működési szabályzatot a Mátészalkai Tankerületi Központ jóváhagyta.

Mátészalka, 2017.....

.....
Tankerület igazgatója

Jáankmajtis, 2017. december 14.

.....
Nyiri Lászlóné
intézményvezető